

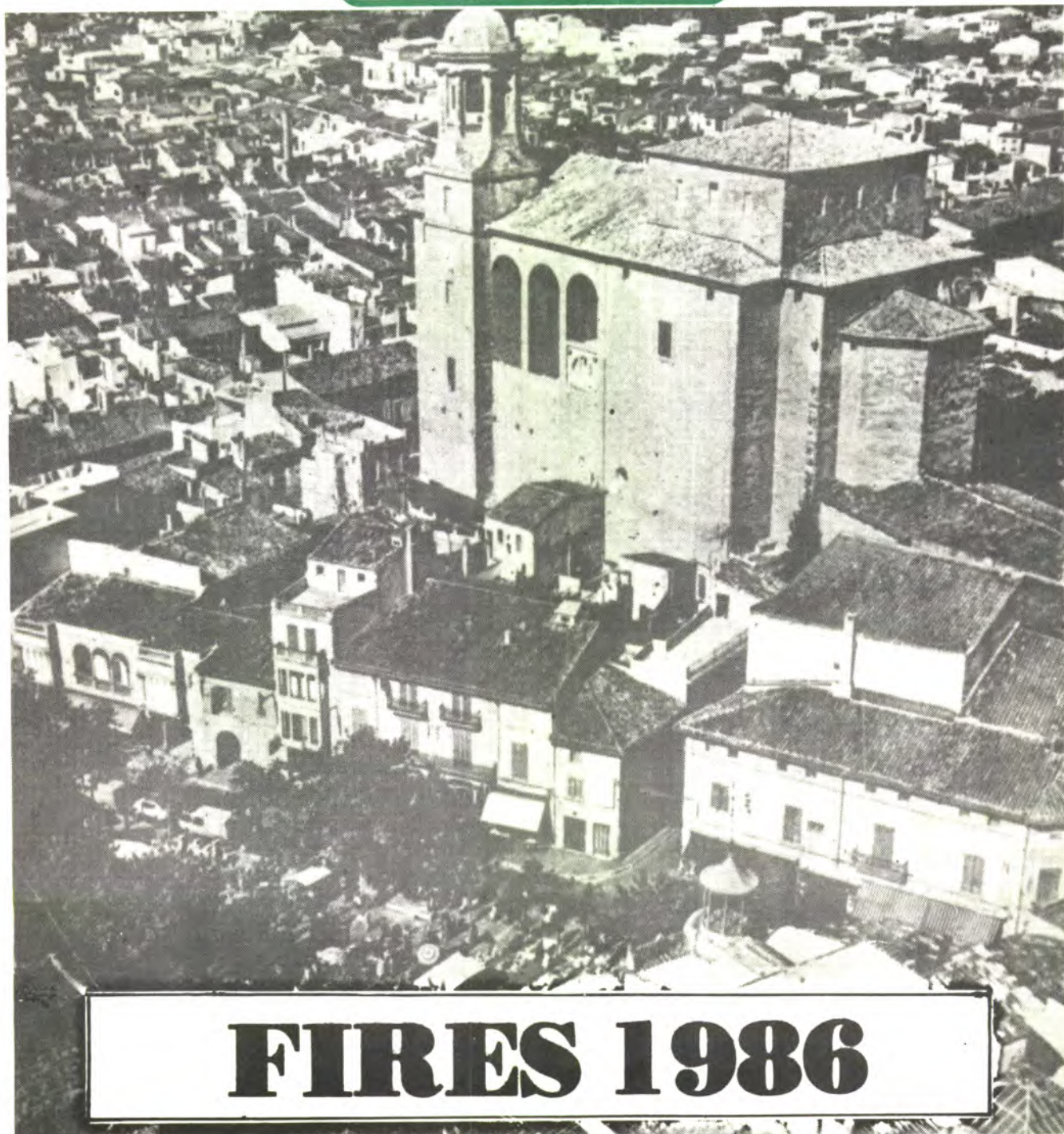
Luzmajor

Núm. 61 - Octubre 86

de pinte en ample

Preu: 80 Ptes.

FIRES 1986

Supermercado **DERESA**

Avda. Caballero R. Santmartí, s/n.
(Esq. c/. San Francisco) Teléf. 66 0178

• **LLUCMAJOR** •

- * **ALIMENTACIO**
- * **DROGUERIA I PERFUMERIA**

**DE TOT EN UNA GRAN EXPOSICIO
DE 800 MTS.2**

**GRAN ASSORTIT
OFERTES ESPECIALS**

SUPER DERESA

**EL SUPERMERCAT DE LLUCMAJOR PER A TOTA
MALLORCA**

Revista mensual
Depòsit Legal PM 350-1981
Any V

EDITA:
Obra Cultural Balear de
Lluçmajor

INFORMACIO I
PUBLICITAT:
Carrer Esperança, 2
(Lluçmajor)

DIRIGEIXEN:
Catalina Font i
Maties Garcies

COL.LABOREN:
Joana Artigues
Francisca Barceló
Ignasi Barceló
Miquel Barceló
Jordi Bayona
Miquel Bezares
Francisca C. Cabot
Francisca Capellà
Miquel Cardell
Joan Clar

Joan Contestí
Bartomeu Font
Joana Font,
Antoni Garau
Catalina Garau
Miquel Janer
Coloma Julià
Antoni Llombart
Miquel Mascaró
Maties Mut
Miquel Mut
Guillem Oliver
Jaume Oliver
Margalida Palou
Sebastià Rubí
Miquel Sbert
Tomeu Sbert
Catalina Serra
Joan Socias
Arnau Tomàs
Pere F. Torrens
Francesc Verdera

SECCIO ESPORTIVA:
Coordinador:
Joan Quintana

Col.laboren:
Joan B. Garau
Jaume Manresa
Bernat Vadell

FOTOGRAFIES:
M. Clar
Fermín
C. Julià
Mut Fotos
Antoni Monserrat
Antoni Oliver

IMPRIMEIX:
Edicions Manacor S.A.
Ronda del Puerto, 60

El pensament de la
Revista s'expressa només a
través de l'Editorial

Festes i Fermançes

La celebració de les Fires ens fa sentir, inevitablement, ciutadans identificats amb la seva col·lectivitat. Més enllà del major o menor encert a l'hora de confeccionar un programa d'actes atractiu i valuós o, posem per cas, de l'elecció d'uns recursos i d'una simbologia adequats per a dinfondre'ls (el cartell d'enguany és ferest), la solidaritat, l'esperit col·lectiu i la consciència de poble en temps de Fires funcionen més que mai.

De tota manera, hi ha el perill (massa indicis ho constaten) que aquesta actitud sigui només la flor que no fa estiu al llarg de tot l'any. Sembla que sigui l'excepció el comportament apàtic i menfotista que sol predominar en massa ocasions. D'aquí la necessitat d'aconseguir, com sigui, que "l'esperit de Fira" es faci extensible a tot l'any i per a totes les circumstàncies en què ho necessiti la nostra vida col·lectiva. Les Fires haurien d'esdevenir la punta de l'iceberg d'un poble disposat a ser qualque cosa més que un conjunt de cases veinades i res pus. Necessitam una consciència de poble no vanament pomposa i ridículament estufada, sinó activament compromesa en la construcció d'un poble dinàmic, obert, progressista i amb perspectives de futur, i dotat d'unes institucions de govern local que l'acompanyin per aquest camí. Tant de bo que aquesta sigui la fermança de 1.986 per a tots els llucmajorers! Molts d'anys i bones Fires.!

Notícies locals

El Centre Sanitari s'ubicarà a Ca'n Company. L'AJUNTAMENT HA COMPRAT L'EDIFICI PER 18 MILIONS.

L'edifici que va ocupar l'antiga fàbrica de sabates de Can Company ha estat adquirit per l'Ajuntament perquè la Conselleria de Sanitat del Govern Balear hi construesqui un centre sanitari local. L'adquisició de l'immoble costarà a

l'Ajuntament la quantitat de 18 milions de pessetes. Al pagament immediat dels sis milions inicials hauran de seguir, segons preveu el contracte firmat amb els propietaris de l'edifici, una sèrie de terminis en tres anys i amb un interès del 10 o/o.

L'aprovació de la compra d'aquest edifici, ha necessitat dues sessions plenàries ordinàries de part del Consistori durant el mes de setembre. A la primera

sessió, no va ser possible arribar a un acord definitiu perquè el grup socialista va fer veure com en

el pressupost municipal d'enguany no hi havia cap partida destinada a tal fi. Una vegada efectuada l'habilitació del crèdit pertinent, en una segona convocatòria de ple, els representants municipals arribaren a l'acord definitiu sobre la compra de Ca'n Company. Això no obstant, el portaveu socialista, Tomàs Garcias, va fer avinent com, a parer seu, havien existit pressions perquè l'Ajuntament adquirís l'edifici en qüestió i rebutjàs o no cercàs altres opcions de compra. En aquest sentit parlà de les converses mantengudes entre el Conseller de Sanitat, Sr. Oliver Capó, i un farmacèutic, que qualifica de decisives per al futur de l'edifici del carrer Antoni Maura.

Amb aquesta adquisició, ara, l'Ajuntament haurà de fer entrega de l'immoble al Govern Balear perquè sigui aquest qui l'acondicioni i l'equip com a centre sanitari d'àmbit local. També hi ha la possibilitat que el primer pis de l'edifici quedi destinat com a local social per a la tercera edat.

M.G.S.

CURSOS DE CATALA PER A ADULTS.

Un any més l'Ajuntament de Lluçmajor i la Comunitat Autònoma, a través de l'Obra Cultural Balear, organitzen a Lluçmajor i a S'Arenal cursos de català per a adults.

La recent aprovació de la Llei de Normalització Lingüística i la revalorització creixent dels coneixements i ús de la nostra llengua fa que els cursos de català siguin, de cada vegada més, ben necessaris i

PER A TU QUE TE SENTIS JOVE!

es moli
modes

Carrer Convent, 130 - Lluçmajor (Mallorca)
Tel. 66 03 20

... T'ofereix la col·lecció Hivern 87!

PRIVATA

amitié

Pietro Vernaggi

MARID SELWATTEL

THE COTTON IN YOUR SKIN
(EL ALGODON EN SU PIEL)
LILAS
Made in Spain

i altres firmes de renom

BONES FIRES I MOLTS D'ANYS !

útils per als ciutadans de Mallorca.

Els cursos són gairebé gratuïts, només s'han d'abonar 1.000 pts. en concepte de taxa d'inscripció. Aquí, a Llucmajor, es fa un curs B (elemental per a catalanoparlants) el dilluns i el dimecres de 20 a 21,30, i un curs C (mitjà) també per a catalanoparlants) el dimarts i dijous de 20 a 21,30, al col·legi Públic. A S'Arenal es fa el curs A2 (perfeccionament per a castellanoparlants) el dimarts i dijous de 20 a 21,30 h., al col·legi Públic del carrer Sant Bartomeu. Les classes començaran dia 20 i 21 d'aquest mes.

Informació i matrícula

a l'Ajuntament de Llucmajor o a les oficines de S'Arenal.

RECTIFICACIO.

A l'editorial del mes passat, dedicat a la Residència d'Ancians, sortiren impresos dos errors que volem corregir. En primer lloc, s'anomena Sor **Pilar Laguardia** com a integrant de la comunitat religiosa que hi presta servicis quan en realitat el seu nom és **Villar Laguardia**.

A continuació, en fer esment dels donants del Casal on s'ubica la Residència, parlàvem de la Sra. de Son Hereu, expressió que caldria substituir per la de família **Aulet-Puigserver**, de Ca S'Hereu.

S'HA OBERT UN CONSULTORI VETERINARI.

Des del passat mes de setembre s'ha posat en funcionament un consultori veterinari al C. París núm.3, els dilluns, dimecres i divendres de les 4 a les 6,30 de l'horabaixa i els diumenges dematins, de les 12 a les 1,30 —dia dedicat especialment als ciutadans que passen el cap de setmana a les casetes de fora vila—.

La idea d'obrir aquest centre va ser de dos joves de 25 anys amb energia i ganes de fer feina, Pep Ignasi Garí i Guillem Rubí —Veterinari el primer i a punt de ser ho el segon—. Els dos estan il·lusionats amb el projecte i diuen que la seva intenció és la de mentalitzar la gent perquè cuidin més als animals, ja sigui mitjançant vacunes contra la ràbia o tractant qualsevol malaltia.

Els animals que han passat per la consulta fins ara són cans i moixos, 2 o 3 cada dia i ja han fet operacions senzilles com una ovariectomia, però malgrat haver fixat el centre al C. París també estan disposats a anar al camp i atendre una guarda d'ovelles, porcs, vaques o el que sigui necessari.

Disposen de les eines bàsiques com bisturís, pinces, sèrum (suero) per a l'alimentació, medicaments de veterinari i d'una taula per operacions senzilles, ja que les operacions d'ossos requereixen radiografies i no tenen els aparells adequats.

Si els necessiteu els trobareu els dies fixats al C. París o als telèfons particulars: 26 56 70 i 66 02 30.

Coloma.

Casa de la vila.

TARIFES D'AIGUA, ORDENANCES FISCALS I TAXES DE LA GUARDERIA.

La sessió plenària corresponent al mes de setembre, començada dimarts dia 30 i acabada divendres dia 3, arriba als següents acords:

Deixar sobre la taula —després d'un intens debat— l'aprovació de les noves tarifes del servei d'abastiment d'aigua i de sanejament. La no aprovació d'aquestes tarifes fou deguda a l'oposició dels grups socialista i mixt, que consideraven inadmissible la proposta que feia la majoria municipal. Aquesta proposta establia un augment del 4,5 o/o per als immobles que superassin un consum de deu metres cúbics d'aigua diaris. L'augment de les taxes —a parer dels grups afins al Sr. Batle— havia de servir per eixugar el dèficit municipal. Per a l'oposició, en canvi, un augment d'aquesta magnitud, suposaria carregar en pocs ciutadans la recaptació de doblers destinats al dèficit municipal.

ORDENANCES FISCALS.

Tampoc no va quedar aprovada la proposta de modificar les ordenances fiscals en el sentit de refundre en un sol impost els que ara es paguen en concepte de canals, voladissos, balcons, mostradors, vitrines, entrades de vehicles, etc. Aquest nou impost suposaria en 1,5 o/o de la contribució urbana. La justificació d'aquesta concentració d'impostos venia marcada per la necessitat de simplificar tràmits burocràtics, però socialistes i membres del Grup mixt consideraren que aquesta refundició no era justa perquè pagarien igual tant els qui han de pagar per aquest concepte com els qui no.

Davant la postura dels grups i l'oposició, el punt no queda aprovat.

TAXES DE LA GUARDERIA.

El punt que sí queda aprovat va ser el referit a les taxes de la guarderia, basat en les pautes proposades pel grup socialista. L'acord estableix el següent: en fer la reserva de plaça, els pares hauran de presentar fotocòpia de la declaració de la renda. La guarderia establirà un barem segons el qual hi haurà diversos nivells: els qui ho pagaran tot i els qui pagaran el 50 o/o. Quant a les cuidadores, s'acordà establir un sou de 60.000 pts. mensuals, assignació que rebran les actuals cuidadores amb caràcter retroactiu d'ençà del mes d'abril passat.

Bernat Tomàs, regidor de Cultura, parla de "Ses Fires"

No basta saber què hi ha a les Fires d'enguany llegint els programes. A tots ens agrada que ens ho expliqui personalment un dels responsables d'aquest acte que, d'any en any, fan de les Fires una cosa més llucmajorera, aquests responsable és En Bernat Tomàs.

-Quines novetats hi ha a les Fires d'enguany respecte de les de l'any passat?

-De novetat, n'hi ha poques. Això no obstant podem destacar la inclusió al cartamen de pintura i aquarel·les, el d'esculptures.

Quan als actes culturals hem d'esmentar la presentació de llibre "Llucmajor, Espai Educatiu i recursos ambientals", del pedagog Jaume Oliver i Jaume. També, entre els actes de caire festiu hem d'assenyalar la comèdia representada per la tercera edat amb el títol "Tot va com una se-

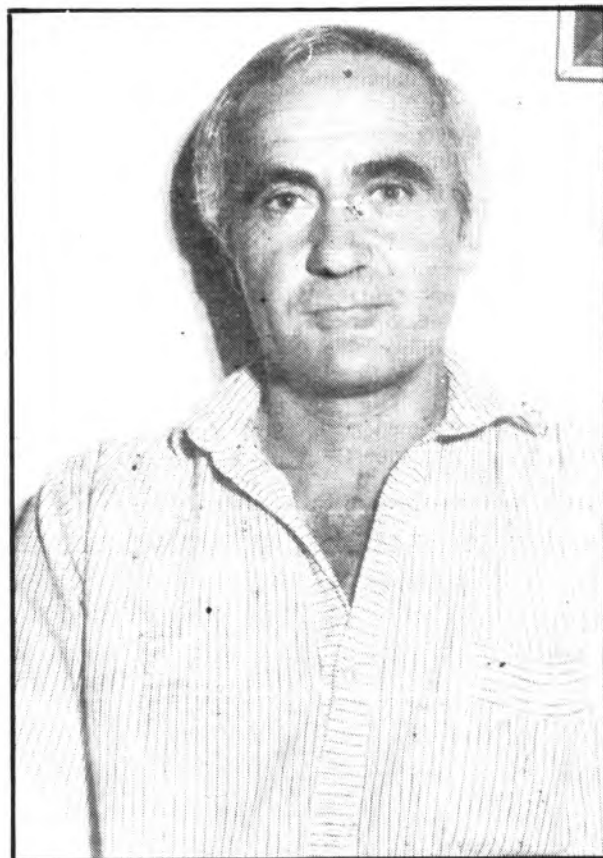
da". Dedicat a la joventut, un concert de joves intèrprets amb una soprà i un guitarrista. A la Residència d'ancians, un concert dedicat especialment als residents, de l'Orquestra Infantil de Llucmajor, Canyelles i el grup "Sondors de Llucmajor". Un concert de música per les bandes municipals de Llucmajor i de Pollença i en el caire esportiu hem d'afegir el Campionat de Balears de pesca roquer.

-¿Què gasta l'Ajuntament per Les Fires?

-Per a les Fires hi ha un pressupost de quatre milions de pessetes quantitat a la qual ens hem de subjectar.

-Què ha passat amb el premi del cartell de la Mostra?

-Amb el premi Cartell de la Mostra han passat dues coses: primer, hi ha hagut poca quantitat d'obres pre-

sentades (un total de set) i en segon lloc, el jurat el va declarar desert perquè va considerar que la qualitat artística era mínima per a un cartell de Mostra.

-Les Fires, per a molta gent, es redueixen a l'exposició de màquines agrícoles i de ramaderia, però són alguna cosa més. Què en pensau?

-Consider que Les Fires, són un conjunt d'actes i exposicions les quals, unides al bon temps i a una gran quantitat de gent fa que ens resultin agradables a tots.

-Que hi ha del Certamen de Pintura Ciutat de Llucmajor?

-Crec que no s'hi ha d'objectar res i pens que és desig de tots que amb

el temps resulti un dels millors de l'illa.

-Hi ha projectes sobre la futura Casa de Cultura?

-Sí, en un futur no massa llunyà serà una realitat.

-Quins programes de Fires solen tenir més audiència?

-Apart del recinte de fires i Mostra, jo destacaria els actes de la Banda de Música, la Setmana de Gastronomia, el Pregó i l'acte Ífric. Quant a l'esportiu, les carreres de cavalls.

Ens acomiadam d'en Bernat Tomàs, regidor de cultura, al temps que vos desitjam unes bones Fires, i, sense cap dubte, que faceu una molta bona fermande.

Catalina Font.

**PENTA
ASESORAS**

Centre de càlcul

AL SEU SERVEI

Comptabilitats

Serveis administratius

Assessoria fiscal i laboral

Placa d'Espanya, 53- Tel. 66 21 33

Llucmajor

**FOTO D'ESTUDI
REPÒRTATGES
FOTOGRAFIA INDUSTRIAL
I PUBLICITARIA**

Carrer d'Es-Vall, 21
Tel. 66 00.29

ELECTRICA
Calafat

CRISTOBAL CALAFAT JUAN

INSTAL·LACIONS ELECTRIQUES · SERVEI TECNIC
SISTEMES D'ALARMA I SEURETAT ANTI-ROBO
INSTAL·LACIONS D'ENERGIA SOLAR FOTOVOLTAICA
ELECTRODOMESTICS, TV, HIFI
ARTICLES D'ELECTRICITAT EN GENERAL
OBJECTES DE REGAL
LLISTES DE NOCES

**VOS DESITJA
MOLT BONES FESTES**

DISTRIBUIDOR EXCLUSIU
corcho

electrodomesticos
corcho

EL CORAZON DE SU COCINA

SOM EL PRIMER VIDEOCLUB DE LLUCMAJOR EN QUALITAT I NOVETATS

TOT VHS

Sa Fira, 3 - Tel. 66 19 01 - LLUCMAJOR

Conversa amb Damià Contestí, pregoner de l'any 86

«En història i genealogia mai no es pot dir la darrera paraula»

El pregoner d'enguany ha estat Frey D. Damià Contestí i Sastre de s'Estàcar, jurista, professor de l'escola d'Arts i Oficis, membre de l'Ordre del Sant Sepulcre.

-Per quina raó va triar aquest tema de Nobiliària i Heràldica per fer el Pregó de Fires 1,986?

-El pregó de Fires, ja me l'havien proposat quan era regidor, però vaig trobar que, essent l'Ajuntament l'entitat organitzadora, no havia d'acceptar-ho.

Quant al tema, crec que de "La Fira" ja s'ha dit tot, a més s'han tocat molts de temes. Sobre Nobiliària i Heràldica ja tenia estudis fets i vaig decidir fer-lo. Malgrat això, en història i genealogia, mai no es pot dir la darrera paraula i la llista de nobles sempre serà incompleta, per això aquest tema queda obert a posteriors investigacions.

LA NOBLESA A MALLORCA I LLUCMAJOR.

-Podria fer-nos una petita síntesi del pregó?

-Vaig dividir el treball en tres parts:

La primera es referia a la noblesa en general. Vaig considerar que, abans d'entrar en matèria mallorquina i llucmajorera, s'havien de donar primer unes nocions sobre què és la noble-

sa com a institució social en abstracte, què va significar i quina raó té de ser avui, és a dir, justificar-la. Després parlar de la "fidalguia", transmissió, obligacions i privilegis dels nobles. Aquesta part és molt llarga i al pregó vaig suprimir alguns paràgrafs que sortiran sencers a la publicació.

A la segona part ja concretava en el Regne de Mallorca, nom oficial, ja sabem que no es va dir mai Balears. Ja havíem d'anar a concretar la noblesa del temps de la conquesta a Ciutat i a la Part Forana. Quan parlem de Mallorca vaig te-

nir interès de fer recalcar la diferència que sempre hi va haver entre Ciutat i Part Forana. Aquí eren dos móns completament diferents, la noblesa de Ciutat era de més categoria, cosa no estranya ja que Ciutat tenia més ocasions de fer coses; la noblesa de la Part Forana era més planera, no hi havia una aristocràcia orgullosa ni res semblant. S'havia de parlar del "cavall armat", que moltes finques tenien i era signe inicial de fidalguia.

La tercera part la concretam a Lluçmajor, vàrem consultar diverses obres d'historiadors: Font, Terra-

sa, etc. i després de donar una visió general, derivada de les cèlebres mostres d'armes que es feien aquí —ja que segons les armes que portava cada un es podia deduir la condició de fidalguia—, hi havia una sèrie de peces d'armes que eren pròpies de cavallers, els d'estat planer es defensaven amb la rodella, en canvi dels fidalgs usaven escut que tenia forma heràldica i les armeries de la seva família es posaven allà. Tampoc no es pot pendre molt seriosament això, podem fer unes deduccions, pel fidalg el compromís militar era per tota la vida, per la resta era més voluntària.

LES GERMANIES I LA GUERRA DE SUCCESSIÓ.

-Quin és el paper de la Noblesa o Estament Nobiliari dins els moviments socials de l'Edat Mitjana i Moderna, com per exemple les Germanies i la Guerra de Successió?

-Quant a les germanies s'ha de dir que en un principi va ser un moviment de caire social, inicialment just, no era una lluita entre nobles i no nobles sinó un conflicte entre Ciutat i les Villes. La Història de Mallorca és la lluita constant entre la Part Forana i Ciutat. Prova d'això és que la major part de les fidalguies foranes eren agermanades. Malgrat tot, el moviment es radi-

Boutique

Marlu
(a partir de 6 anys)

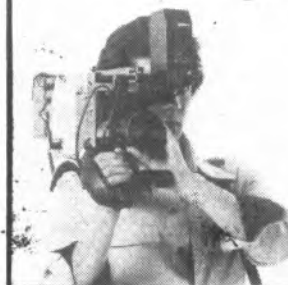
PRENDES JUVENILS, DE SENYORA I SENYOR

DARRER CRIT EN MODA JOVE

C/. D'ES VALL, 93 - LLUCMAJOR

REPORTATGES I DOCUMENTALS

VIDEO PROFESSIONAL

TOMEU COLL ORVAY
C/ Sant Antoni, 39
Lluçmajor

calitzà d'una manera extrema. Es pot dir que les germanies foren en un principi una demanda social justa, tenint en compte el context històric del moment, de caire progressista ja que es tractava de posar ordre a les finances i impostos que eren més forts per a la Part Forana. Com succeeix a totes les revolucions, comencen molt bé i acaben malament, totes tenen un origen just, comencen d'una manera moderada i els seus dirigents duen bones intencions i després quan les reformes demanades es comencen a dur a terme, s'infilten altres elements i fan que les coses es radicalitzin. Això també va passar a la Revolució francesa i a la Revolució Russa, salvant les diferències.

Quant a la guerra de Successió, Mallorca es decanta cap a la casa d'Àustria. Malgrat això a Ciutat la noblesa amb més poder era "filipista" anomenada "botiflers" (nom derivat de la "fleur" de Lis, emblema dels borbons) i popularment "botifarres". Crec que jurídicament tenia raó Felip 5è; la corona d'Aragó es decantà cap a la casa d'Àustria pensant que mantendria el federalisme.

LA NOBLE AVUI.

-Ja qu'ela noblesa és una institució que va molt lligada amb el feudalisme, considera vostè que a Mallorca podem parlar de feudalisme?

-Crec que a Mallorca no es pot parlar de feudalisme. Quan venguérem amb el rei En Jaume ja no tenia raó de ser implantar el feudalisme. El rei En Jaume a la Carta de Franquesa, després de la conquesta intenta que es facin poques infeudacions. També es fomenten més els dominis reials que no els senyoriais. Per això a Mallorca el feudalisme (amb totes les implicacions del terme) no es donà; sols trobam alguns reductes. A nivell de Fidalquies locals encara es pot parlar manco de l'existència d'un feudalisme.

-Quin creu que seria el paper de la noblesa com a

estament a l'actualitat?

-Crec que actualment el títol nobiliari és sols una cosa honorífica, un patrimoni honorífic que no s'ha de deixar de banda per complaure no sabem qui. Crec que actualment no hi ha

cap noble que vulgui posseir privilegis. Abans un noble tenia privilegis ja que també havia de complir amb una sèrie de deures (cavalls armats... etc.) Avui en dia un estat pot ennoblir una persona si aquesta ha fet mè-

rits per ser-ho, sempre que sia sols una cosa honorífica.

Res més, esperam que les Fires del 86 siguin bones per a tothom.

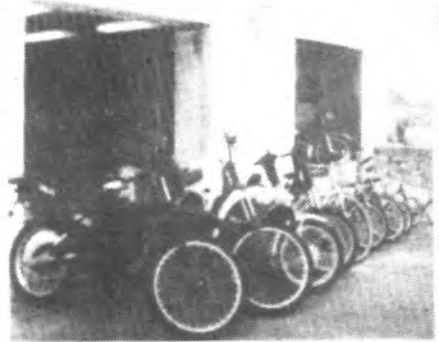
Ma. Coloma Aulet
Càndida Gamundí.

SERVICIO

**Rubí Automóviles
Llucmajor, S.A.**

Carretera Arenal, s/n. - Tel. 66 02 34
Llucmajor
(EDIFICIO SEAT)

Se complace en ofrecer sus servicios de venta, reparación y recambios de:

MOTOCICLETAS: Yamaha - Vespa - Derbi

Sachs - Vespino - Puch Mobilette - Rieju

BICICLETAS: G.A.C. - Derbi - BH - Orbea

MOTOSIERRAS: Stihl - Homelite

MOTOCULTORES: Mollon

MOTOBOMBAS Y GUARDIANES ELECTRICOS

¡Gran Novedad!

EL PATINETE MECANICO

**SEAT VOS DESITJA UNES BONES
FIRES I UNA MILLOR FERMANÇA**

Rubí Automóviles Llucmajor, S.A.

Cra. s'Arenal, s/n - Tel. 66 02 34 - LLUCMAJOR

C/. Terral, 4 - S'ARENAL

almacenes femenías s.a.

materiales de construcción

LLUCMAJOR: *Magatzem i exposició*
Ronda de Migjorn, s/n - Tel. 66 07 01

PALMA. *Magatzem*
C. Aragó, 139 -
Tels. 27 23 56 - 27 23 64

S'ARENAL. *Oficines, magatzem i exposició*
Historiador Diego Zaforteza, 3
Tels. 26 37 72 - 26 00 87

Magatzem i exposició
Pol. Son Castelló (La Victòria)
Gran Via Asima, 1
Tels. 20 47 02 - 20 47 62

Publicat el «Pregó de Fires del 1985»

De Sebastià Cardell, «La cançó popular»

Com és ja tradicional, l'Ajuntament de Lluçmajor ha editat el pregó de fires de l'any passat. Es tracta de "La cançó popular", parlament pronunciat per Sebastià Cardell i Tomàs com a pòrtic de les Fires de 1985.

Al llarg d'una cinquantena de pàgines el professor Cardell, amb una prosa transparent, va desenvolupant el que significa per a ell el concepte "cançó popular".

El pregó, que va dedicat "Als glosadors, creadors de bellesa; al poble, que tenaçment l'ha guardada; als col·lectors de llurs cançons, que l'han feta perdurable", és una peça literària plena de sensibilitat i emoció que posa ben manifesta l'antiga afecció per la poesia popular de l'autor. Efectivament, des de fa molts anys Sebastià Cardell ha estat una recopilador de tota mena de materials folklòrics a Lluçmajor: llegendes, costums, endevinalles, jocs, refranys, melodies... i, sobretot, cançons. Pacientment ha arreglat mostres d'aquestes produccions culturals populars que, esperam, un dia veuran la llum. De fet, al pregó ens ofereix un "tast" de la seva tasca de recerca: gairebé un centenar de cançons populars

Fires de Lluçmajor del 1986

PREGÓ DE FIRES DEL 1985
SEBASTIÀ CARDELL I TOMÀS

amoroses curtes que representen, pot ser, el punt àlgid del discurs. Es un breu recull seleccionat d'entre els nombrosos materials recopilats pel Sr. Cardell que constitueix una excel·lent mostra de l'alta qualitat literària i del valor cultural

que defineixen la poesia tradicional mallorquina.

El pregó però és més ampli. L'autor defineix, seguint els autors que li són grats: el P. Rafel Ginard i Bauçà, Joan Amades, F. de B. Mo!!..., la cançó po-

pular, ens comunica com l'han vista, la cançó tradicional, els artistes, músics, poetes i escriptors, es refereix a la poesia tradicional com a font d'inspiració dels poetes cultes, etc. Una lliçó, en definitiva, plena de saviesa i d'amor al poble de Mallorca i a la seva llengua catalana, trasmesa amb una voluntària senzillesa d'estil que la fan propera al lector i li desperten una emoció semblant a aquella que feu vibrar els oïdors el dia de la seva primera lectura al Saló de Sessions del nostre Ajuntament, el setembre de l'any passat.

Cal subratllar també la pulcritud de l'edició (feta a la Imprempta Moderna, de Lluçmajor), enriquida amb vinyetes de la revista "La Nostra Terra", litografies del llibre de J.J.B. Laurens i, sobretot, pel magnífic dibuix de la coberta original de la pintora llucmajorera Aina Mir i Jaume, fet exclusivament per al pregó.

En conseqüència doncs, ens trobam a les mans amb una obra que, tant pel contingut com per la presentació, constitueix una peça de qualitat remarcable de la quals els llucmajorers ens podem sentir satisfets.

Miquel Sbert.

AUTOMOVILES

AUSTIN ROVER

PARA RECAMBIOS EN GENERAL

Comercial **FERRAGUT**

**EN SERVICIOS MECANICOS Y "LA NOVEDAD"
DEL SERVICIO ELECTRICO DE SU AUTOMOVIL**

TALLERES BER-TON

Estamos en la Avd. Caballero Ramon Sanmartí s/n. LLUCMAJOR - Tel. 66 01 46

Dojo Kodokan de Lluçmajor

ELS OFEREIX: JIU-JITSU, JUDO, GIMNASTICA
DE MANTENIMENT I GIMNASTICA DE
MUSCULACIO.

GIMNASTICA I RELAX

S'informi al carrer Major, 39
LLUCMAJOR
Dimarts, Dijous i Divendres
des de les 17 hores

JIU-JITSU

DEFENSA CONTRA TIRADES, EMPUJES, BOMBA, JERMANIA, KICK, GETE.

FABRICA DE SOBRASSADA SEBASTIA TABERNER MATAS

MARQUES: MI VIDA
ELS MOLINS
SUCESSOR DE TRIAS

C/. Bisbe Jaume, 5 - Telèfono: 66 04 46

GANIVETERIA

Ordinas

FABRICACIO PROPIA

FERRETERIA

*Carrer d'Es Vall, 128 - Tel. 66 05 80
LLUCMAJOR*

EBRO

MF

TALLER MECÀNIC
ANTONIO ROSSELLO

Navarra, 4 - 6 - Tel. 6609 28 - LLUCMAJOR

SERVEI DE "PARCHES"
I NEUMATICS

Què trobau d'aquest cartell?

El motiu d'aquestes paraules, és per expressar la meua opinió damunt un tema que ha estat d'actualitat darrerament dintre de l'ambient de la cultura del nostre poble; una opinió que potser sia particular o tal vegada sia recolzada per més persones.

El tema gira a l'entorn de l'elecció del cartell anunciador de la "Fira i VII MOSTRA" que es celebra aquest any.

Tothom va poder assabentar-se pels mitjans de difusió illencs i locals i també pel transcórrer dels fets de boca en boca, de que el premi del concurs de cartells que havien d'anunciar la Fira i Mostra d'aquest any, s'ha declarat desert. Els motius al·legats fou que el nivell de qualitat dels cartells presentats no assolía el nivell mínim desitjat pel jurat.

Una vegada declarat desert el premi, la Comissió de Cultura, encarregà l'elaboració del cartell a una empresa publicitària, fet que em sembla del tot correcte; ara el que ja surt de botador és el que ha fet aquesta empresa i el que ha consentit la Comissió de Cultura.

El fet és que el nou cartell és tan sols una imitació una mica desfassada i dotada d'un caire infantil del cartell que resultà guanyador el passat any.

Les divergències que existeixen entre aquests dos cartells són les següents: que a l'ovella o al bé del passat any li han sortit les banyes, una altra diferència és que el tractor del qual tan sols podem apreciar la roda ha fet un pam o dos de marxa enrera i l'han pintat tot de negre, també han eliminat l'espiga, tal vegada hem pensat que així dissimularien l'engany. Fins aquí l'empresa publicitària no ha fet més que una imitació. Després es pot veure la verdadera feina d'aquesta empresa, que solsament ha consistit en afegir una espècie de pagès, que per cert no som capaç de trobar-hi la semblança, ja que

porta un capell que pareix el que porten els habitants del Tírol suís, té la cara de pallaso i vesteix uns calçons amb bufes que no són ni molt menys els d'un pagès mallorquí.

Tot això està a la vista de tothom, però els que sembla que no se n'han assabentat són els que van encarregar l'elaboració d'aquest cartell, així com tampoc han fet complir les bases del concurs ja que em sembla que tan sols es podien emprar tres colors, i en aquest cartell podem trobar-hi un bon grapat de colors.

El que es pot fer en altres anys, és procurar augmentar el nivell de qualitat dels cartells presentats o millorar les idees aportades per nous cartells presentats el mateix any i intentar fer desaparèixer la tradicional ovella que surt en cada cartell guanyador de fires des de fa uns anys.

Potser el nivell no era suficient però hi ha altres camins per a l'elaboració d'un cartell abans de deixar que ens prenguin els doblers a tots els llucmajorers cobrant-se una feina que en realitat no és tall.

Jaume Miquel Tomàs i Clar.

CENTRO MEDICO ARENAL

C.A.M.

CENTRO DE RECONOCIMIENTO MEDICO - PSICOLOGICO
PARA CONDUCTORES Y CAZADORES

Clases: A-1, A-2, B, LCC, C, D, E

Miramar, 30 (frente C. Náutico) - Tel. 49 00 67 - El Arenal

Entrevista a Jaume Serra, nou Rector

Jaume Serra va néixer fa quaranta-nou anys a Llubí, Ordenat l'any 1964, de capellà ha estat anteriorment a Sa Pobla, des d'on passà a Amèrica, novament a Mallorca passà mig any a Ciutat abans de tornar a Sa Pobla, d'allà a Binissalem i, ara, a Lluçmajor, on vingué en substitució de Bartomeu Fons que ens va deixar el passat 5 juliol, després d'estar deu anys entre nosaltres, Jaume Serra...

-Quin fou el procés, com va anar cap a l'ordenació?

-Dins la meua vida el que més m'ha cridat ha estat, dins la medicina la part de psicologia i psiquiatria, o capellà. M'he inclinat pel capellà. Això ho vas madurant, la mateixa vida t'ajuda, vas provant de fer opcions cercant un sentit a la vida i et decideixes. Ara, sempre m'ha agradat molt la relació personal, de tu a tu, fer xerrades amicals, sense perjudicis. Dins aquest pla som molt obert, ara quan parles a molta gent és distint.

-I quan va trobar que havia de fer l'opció cap a l'Església?

-Sí, vaig fer l'opció cap al sacerdoti. Ten en compte que dins tot això hi ha Jesucrist. Ell et convida i tu li dius sí. Vaig començar a obrir-me a la realitat del món, som molt realista, m'agrada partir de la realitat encara que sigui crua, a mí m'és igual, és la realitat. Sempre he procurat anar lo més de peus possible, no m'agrada estar encastellat ni distanciat de la gent des d'aquí presentar Jesús com a alliberador.

LA FUNCIO DEL CAPELLA

-I si ens havia de dir què seria el cristià, i dins el cristià el capellà i quina és la seva funció?

-Per a mí, el cristià és una persona que ha fet una opció per Jesucrist és a dir, el seu punt fort d'atracció és Jesucrist. Aquest Jesús és la força que t'empeny a fer una feina concreta segons la vocació de cadascú. Hi haurà cristians que viuran la seva opció entre la gent

més dèbil, altres dins l'ensenyança, altres dins la política, el ventall és molt ample, però sempre a partir de Jesús. Dic això perquè si presents la teua persona t'exposes a fracassar o a cremar-te perquè els humans, a vegades, decepcionam. El capellà seria aquell animador que a partir de la Paraula, la vida i els sacraments ajuda a la Comunitat.

-Com a sacerdot, vostè, s'ha vist mai a haver de fer unes feines que li han estat desagradables?

-Mira, jo crec en la història, ni tu ni jo començam de zero. Hem nascut dins un poble, una cultura, una llengua que no hem escollit i a partir d'aquesta història anam construint. Com a capellà m'he trobat dins una Església que ha passat per moltes èpoques i dur dos mil anys d'història i a partir d'aquesta realitat anam seguint la tasca. Avui molts ja veim clar que l'Església ha de ser Evangelitzadora i no de Cristiandat però mentre anam fent el pas has de fer qualche cosa que no faries.

-Hem d'entendre que el que no li agradaria, el que no faria, no serien unes coses molt concretes, sinó unes restes, un passat de l'Església que pot ser...?

-No, no. A partir del fet que gràcies al passat som on som, que quedi clar. Ara, el cristià és persona i com a persones té la seva manera de ser i veure. El respecte a aquestes distintes visions et fa frenar una mica i sense cansar-te i amb molta paciència has d'anar fent i a lo millor no fas el que faries. Pensa que és l'Esperit el qui convenç i no nosaltres.

-¿I quins canvis creu

vostè que ha experimentat l'Església des que va ordenar-se? La seva visió d'ella, ha canviat de llavors ençà?

-Mira, em vaig ordenar dins una Església de Cristiandat, era una Església on "valor se le supone", on simple fet de ser espanyol implicava ser catòlic. Gràcies a Déu i al Concili anam cap a una Església Evangelitzadora i això suposa acompanyar tota una gent que era providencialista on tot ho esperava de Déu cap a una nova visió de compromís amb la realitat.

-I dins l'anterior Església on el ser cristià ja t'era donat, quin valor tenia aquest ésser cristià?

-Jo crec que tota persona coherent, oberta, honrada és bona. La Missa és molt important però no basta, sobretot si és una Missa de mitja hora; ha de durar les vint-i-quatre hores del dia. Ser cristià no és qüestió d'actes sinó d'activitats.

-¿Li agradaria que els fidels de Lluçmajor anassin a un altre tipus de reu-

nions a part de la Missa, on poguessin exposar altres problemes, de vegades aspectes molt concrets...?

-Tot el que sigui lluitar i engrescar-se a favor dels altres és cristià. No només m'agradaria sinó que ho desig i crec que si ho fèiem amb seriositat mos duria a celebrar-ho amb una Eucaristia.

BEN ACOLLIT A LLUCMAJOR

-Centrant-mos en Lluçmajor, quines referències en tenia des del punt de vista religiós i en general? I, quina és la realitat que s'ha trobat ara que ha vist una mica el panorama?

-Mira, és molt precipitat, crec que no puc opinar. Referències no en tenia a més havia fet el propòsit de no voler informar-me'n fins que fos aquí, ja que moltes informacions no acaben de ser... Sí que des del tres de maig llegia tot lo que es publicava referent a Lluçmajor, voltros em telefonàreu, he llegit les revistes. Es diu que és un poble fred però he

de dir ben sincerament que no li ho he trobat. M'he sentit acollit.

-I per entendre les seves necessitats més directes, amb quins mitjans econòmics compta la Parròquia? Li permeten dir si és rica, si en té prou per anar tirant? I els feels col·laboren?

-No ho sé. Mira, hi ha una junta d'obres i economia i sembla que va bé. De bacines, ni idea. He treballat per conèixer les altres realitats al voltant de la Parròquia: Acció social, Catequesi, celebracions...

L'ESTAT DE LA PARROQUIA

-Quin és l'estat de l'Edifici Parroquial i quines són les seves necessitats més urgents?

-Gràcies als que continuen i als qui hi han estat ens trobam que s'ha fet molta feina, les teulades quasi llestes etc. hi ha petits detalls. S'ha treballat en lo material i s'ha començat a formar una verdadera Comunitat de creients.

-Ens ha fet una mica de balanç del que, en poc temps, ha trobat. Podria dirnos si té algun projecte o al manco una idea general de futur?

-M'agradaria que els qui nos deim Església a Llucmajor ens distingíssim per l'obertura a tothom, a tot lo positiu, vengui d'on vengui. Estar disposats a col·laborar en qualsevol tasca. Saber escoltar, acompanyar i encoratjar.

-A més del seu treball com a Rector, de les seves funcions com a sacerdot, farà altres feines entre noltros?

-De moment faré la Religió de la segona etapa a l'escola Ntra. Sra. de Gràcia, seguir ajudant i animant tot el que ja hi ha i ben disposat a donar una mà on la demanin.

-Per quin temps creu, i és una pregunta molt primerenca, que estarà entre noltros?

-Si veig que la meua feina aquí pot ser útil, fins que vulguin, si veig que no encaix dins aquesta realitat demà mateix me n'aniré.

OBJECTES ARTÍSTICS

-I parlant de patrimoni material de la Parròquia, pot haver-hi alguns mobles i objectes, ornamentals que hagin estat retirats i que alguna gent els agradaria de veure'ls altra vegada pel seu valor artístic, de lluïment o sentimental. ¿Seria vostè partidari de tornar-los treure?

-Primer de tot, el que han fet els meus antecessors jo ho respectaré, si és que ho han fet, no ho sé. Ara, hem de distingir entre fer coses per atreure d'una manifestació religiosa. L'església si ha d'a-

treure ha de ser pel seu testimoni. En quant a aquestes coses d'un valor artístic o sentimental per què no les han de veure, es podrien montar exposicions o cercar una altra manera de fer-ho. I tant de bo que hi hagués un museu! Crec que s'ha de respectar i conservar ja que en som simples administradors.

-Estàvem acostumats a veure els capellans parlar, al manco dalt la trona i a la Missa... el català. Sí, el català, diríem literari, era un costum prou antic. Vostè veig que empra bastant una llengua més

col·loquial, més dialectal.

-Crec que una celebració és una reunió familiar i en família no ens solem preocupar pel lèxic, molt millor que poguéssim emprar les paraules adients.

Les celebracions haurien de ser vertaderes reunions familiars, senzilles on tots mos hi trobàssim bé i sortíssim encoratjats perquè hem descobert un poc més a Jesús i als germans. No em sembla malament que el mateix llenguatge que empram pel carrer sigui el mateix de la celebració i de la pregària.

-L'Església sembla que ha canviat molt en pocs anys. Pot haver-hi gent que en reb una imatge de canviar per canviar?

-No. ho sé. M'agradaria conèixer les seves opinions. Si l'Església ha de viure amb el poble no pot ser un fòssil, ha d'anar al ritme de la gent intentant ser sal i llum i llevat com molt bé ens diuen els Evangelistes. El que em sabria greu seria canviar per canviar, no hi estic d'acord. S'ha de canviar a mida que la Vida ho demana i com més a prop de Jesús anem, el coneguem, l'estimem tots aquests problemes desapareixeran. A mesura que ens allunyam del Déu de Jesucrist, cercam altres aferralls com poden ser: tot ho canvien, sempre s'ha fet així, etc...

A. Llompart

TALLER DE JOIERIA

Olegario

Treballam el seu or i argent

Gravats i compostures.
Trofeus esportius

Carrer Born, 7
LLUCMAJOR

SUCA-MULLA

Tenim canera municipal

Acabades les vacances de Setembre, els xaleters, molts d'ells de Ciutat, tornen als seus habituals llocs d'hivernació. Han corregut i trepolejat la nostra foravila, també han criat un canet tot l'any i s'ha fet gros, massa gros, per tenir-lo dins un pis. Ja comença a ser hora que doni algun profit i aquell canet serà el guardià del xalet.

A partir d'aquell dia quedarà fermat, si té sort, a una llarga cadena. Els seus amos, que l'estimaran molt, li duran menjar un pic per setmana, quasi per obligació.

La cadena, la fam i més d'un la set el faran tornar maleit, es pelarà el coll d'estirar la cadena fins que un dia es romprà i es veurà lliure i afamegat i farà carn. Matarà per jugar i per menjar. Aquest mes passat els cans mossegaren una ovella en Es Ra-falet.

Uns altres amos, per ventura més imprudents, són els qui amollen els cans lliurant-se així d'una responsabilitat. Uns l'amollen a foravila lluny del seu xalet on trobarà altres companys que s'ajuntaran per fer carn o, senzillament, moriran de fam o d'una escopetada de qualche pagès escaulat.

Uns l'amollaran al mig de la carretera, i serà un greu perill pels conductors que, esquivant el ca, poden

arribar a tenir accidents greus. Aquests cans molt de pics acaben prest esbutzats damunt l'asfalt. Es la mort ràpida del ca a canvi de posar en perill la vida de les persones.

N'hi ha que confiant que el ca se salvarà el deixen lliure dins el poble augmentant el nombre de pixerades per cantons, rodes de cotxes i portals, les merdades per damunt les voravies i les bosses de fems escampades pel carrer. Mala vida que durarà uns mesos i després desapareixerà.

Totes aquestes cagarades i pixerades només fan sumar-se a les dels cans que alguns llucmajorers tenen amollats pel carrer. Són moltes més les porqueries dels cans llucmajorers que les dels aperduats, així que no només s'ha d'aturar els cans que venen de fora sinó que s'han de tallar els abusos dels cans dels llucmajorers que tant conscientment els deixen anar a fer les feines pels veïnats i que deixen que sien els altres els qui llevin els excrements, contribuint així a les moltes brutors que hi ha pels carrers.

Es ben necessari que les autoritats locals es determinin d'una vegada a tallar el gran problema i així no hi hagi més ovelles mossegades ni brutors als carrers.

Per Sant Miquel, dia de la Primera Fira, antigament acabaven els contractes d'arrendament de finques. Aqueixa data coincideix amb el final de l'any agrícola i les messes de la recol·lecció. En aquest número vos oferim el resum de la pluviometria i de les temperatures de l'any. Passarem revista als "cons-

tants beneficis" que ens donen aquests xalets que hi ha escampats per foravila com és la continua processó de cans abandonats i fruits de ca seva o els caramulls de fems que hi ha a les cunetes dels camins. També parlarem de l'escorxador comarcal de Llucmajor que encara està aturat.

Les sortides dels bombers

per causa d'incendis de rostoll, 5 per incendis de garriga i dos per pinar.

El cap de bombers de Llucmajor ens va donar relació de totes les sortides que varen haver de fer els bombers en el transcurs de l'any.

Es varen produir 10 incendis de ximeneies, 3 cotxes encesos, 33 serveis variis, com la retirada d'arbres del mig de la carretera, pedres i d'altres. Tirant més a l'estiu els bombers varen haver de sortir 43 pics

Més de 90 sortides en el que va d'any i que sortadament han estades totes sense importància.

S'han de remarcar les 43 sortides degudes a focs de rostoll, que la major part era fruit de la pràctica habitual dels pagesos de cremar-ho i que com aquí es demostra un "no m'ho pensava" ha estat molt bo de dir.

Els preus

El preu de la garrova ha anat per davall de l'any passat, 35 ptes, el quilo. Ara les 70 de l'any passat no'es pot tenir com a punt de referència i aquestes 35 ptes, d'enguany no és tan mal preu. Ara tothom trobarà que no hi haguessin estat de més un parell de duros més per quilògram.

L'excepció ha estat l'ametla. Amb una pujada no prevista i mai vista en plena recol·lecció, va passar en un mes de les 550 ptes, a les 650 ptes, el quilo de bessó. Això ha fet que molta de gent hagi venut ja les ametles. Aquesta venuda ha provocat la saturació dels magatzems i que l'ametla a hores d'ara es trobi sense preu.

A la vista de tot això, ja no hi ha cap mercader o pagès que s'atrevesqui a dir cap on anirà el preu de l'ametla d'enguany.

En quant als animals podem dir que aquest mes els preus, en general, han devallat. Els bous van de 450-520 ptes, el quilo; les porcelletes també han devallat i de les 300-350 ptes, del mes passat ara van de 280 a 330 ptes; el preu de le truges es manté en vers del mateix preu, damunt les 100 ptes; l'únic animal que ha pujat una mica és el xot i ara se situa entre les 330 i 300 ptes, el quilo, però s'espera una davallada del preu d'aquest animal. El preu del porc en canal és de 240 ptes, el quilo.

L'Anyada

El mes de Setembre va començar amb temperatures altes i molt de sol amb una temperatura mitjana de 23,60. centígraus, comparable a les de Juliol i Agost. Al final de mes va amollar una bona tamborinada d'aigua més de 49 litres en dos dies i encara seguia plovent.

Pels pagesos que ja han sembrat les pastures, aquesta pluja pot ajudar molt, ja que tendran bones pastures primerenques.

El començament d'aquest any agrícola està ple de velles tradicions referent a la predicció de l'anyada. Una de les més importants és la que diu que la direcció del vent de dia 14 de Setembre serà d'allà on vendran les boires amb aigua tot l'any. El vent d'aquest dia venia de Llebeig i pot ser que sia un any bo per la dita popular que diu que per 'Llebeig, aigua hi veig'.

També n'hi ha una que fa referència als esclata-sangs, que diu que "si hi ha figues de moro hivernenques hi ha esclata-sangs". Hem de dir que si feim cas de la dita pareix que serà un altre any magre. El que també diu que no menjarem esclata-sangs és la falta de brusques dins l'agost.

Ara vos oferim la mitja de les temperatures i dels litres ploguts en aquest any agrícola, és a dir, de setembre a agost:

Mitges de les temperatures en graus centígraus.

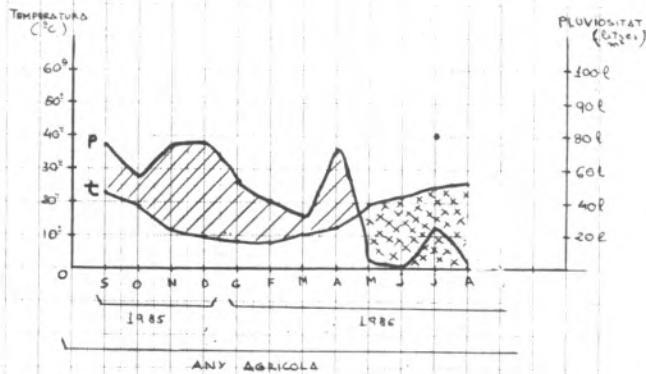
Any 1985:	
Setembre	22,80
Octubre	18,60
Novembre	11,84
Desembre	9,24

Any 1986	
Gener	8,63
Febrer	8,31
Març	10,87
Abril	12,39
Maig	19,16
Juny	21,48
Juliol	24,66
Agost	25,48

Litres ploguts per metre quadrat durant tot el mes

Any 1985:	
Setembre	75
Octubre	56
Novembre	74,8
Desembre	75,5
Any 1986:	
Gener	53,4
Febrer	41,7
Març	31,9
Abril	73,1
Maig	5,5
Juny	0
Juliol	26
Agost	0

	512,9

DIAGRAMA CLIMATIC (LLUCMAJOR)

* Gràfic de temperatura (t) sobre pluviositat = període relativament sec ☀☀☀
 * Gràfic de temperatura (t) sota pluviositat = període relativament lluminós ☀☀☀

SERVEI D'AIGUA A DOMICILI
 CISTERNES DE VARIES CAPACITATS
 MOTOR ELEVADOR D'AIGUA
 AIGUA PROPIA DE SON EIXIDA
 CAMIONS GRUA

TRANSPORTS MANRESA

Carrt. Campos, s/n - TALLERS BERTON - Tel. 66 08 92
 Particular: La Estrella, 13 - Telèfon 66 06 40
 LLUCMAJOR

S'ARENAL C/. Platja Telèfon 26 65 95

grafimut

**OFFSET - TIPOGRAFIA -
 PAPERERIA**

Bisbe Taixaquet, 60 - Telèfon 66 00 69

LLUCMAJOR

Els femeters de foravila, una vergonya

Basta fer una volta per foravila per veure els caramulls de fems que hi ha a les voreres dels camins. Aquests caramulls estan formats per les bosses de fems que els propietaris dels xalets tiren defora de la seva finca.

A tot això no hi posa remei el nostre consistori sinó que cada pic surten nous caramulls i tornen més i més grossos. Aquest femers són uns criadors de rates, mosques i virus, que tot plegat pot provocar qualque epidèmia, i tampoc pot fer cap favor a la campanya per erradicar la pesta porcina africana i altres malalties.

La polèmica sol sortir a l'època de les pluges, com va ser el cas de l'any passat quan el torrent de Cala Pi va córrer de nou i hi va haver fems per tot. Confiam que l'Ajuntament no esperi que passi un fet com aquest per donar una ràpida solució al problema.

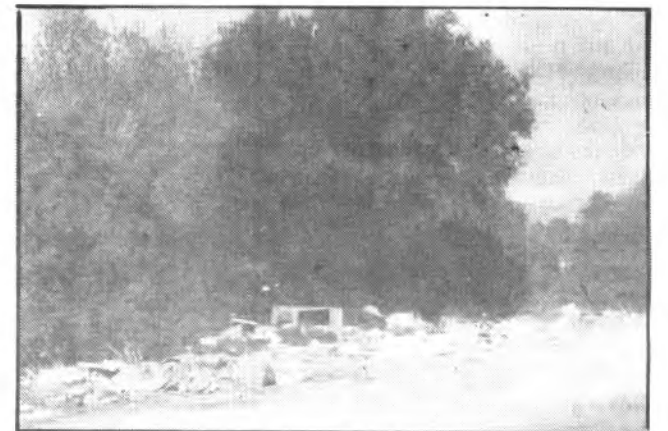
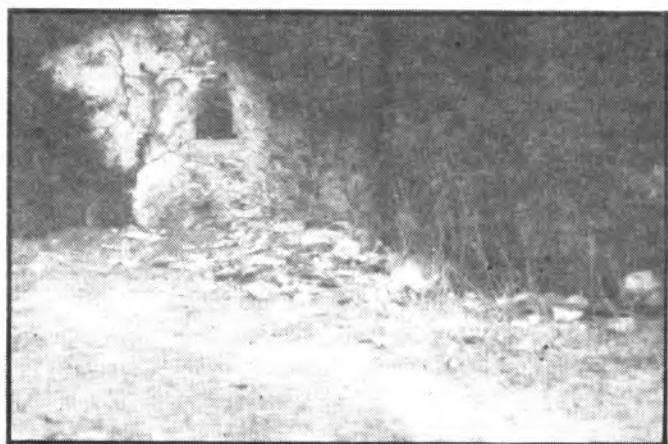
El nombre de femers clandestins dins el terme de Llucmajor s'ha anat multiplicant en els darrers anys, sense cap dubte motivat per l'augment de les casetes de ciutadans dins la nostra foravila. Es, per tant, molt important, que l'Ajuntament se decidisqui d'una vegada a aturar la proliferació de xalets dins la marina i a l'enderrocament de les nombroses construccions ilegals que ara hi ha. La solució no és, ni de bon tros, la que ha agafat el consistori ja que qualsevol ciutadà pot construir al marge de la llei o

que vulgui dins el seu trosset de terra i llavors pagant un 200 o/o del que val el permís d'obres ho pot posar en regla.

Tampoc no és un bon camí deixar que els femers augmentin de cada cop més. Sense cap dubte és molt millor fer una neteja i després fer uns llocs especials perquè la gent hi tiri les deixalles. També estaria bé dir als xaleters que enterrar el fems dins la seva finca no és tan dolent.

Un altre punt important dins aquest tema és el crematori del fems que es fa a Ses Basses del camí de Son Perdiuet. En aquesta finca s'hi cremen una bona part dels fems de les urbanitzacions de la costa i el dia que fan la cremada tota la barriada se'n tem perquè s'hi posa una boira espessa i els veïnesos han de tenir portes i finestres tancades. La cremada d'aquest fems se fa a cel obert i creim que s'haurien de prendre les mesures pertinents per evitar totes aquests molèsties als veïnats de la zona.

El tema dels femers té solució. Amb un poc de voluntat, per part del consistori i, també per part de tots, li podrem donar una prompta sortida. Evitarem així a més de pèrdues econòmiques per part dels pagesos, molèsties ciutadanes i un important focus de malalties de les quals, al cap i a la fi, en sortim tots perjudicats.

SA FILOA

C/ MELIÀ, 3 LLUCMAJOR

L'Anyada

El mes de Setembre va començar amb temperatures altes i molt de sol amb una temperatura mitjana de 23,60. centígraus, comparable a les de Juliol i Agost. Al final de mes va amollar una bona tamborinada d'aigua més de 49 litres en dos dies i encara seguia plovent.

Pels pagesos que ja hagin sembrat les pastures, aquesta pluja pot ajudar molt, ja que tendran bones pastures primerenques.

El començament d'aquest any agrícola està ple de velles tradicions referent a la predicció de l'anyada. Una de les més importants és la que diu que la direcció del vent de dia 14 de Setembre serà d'allà on vendran les boires amb aigua tot l'any. El vent d'aquest dia venia de Llebeig i pot ser que sia un any bo per la dita popular que diu que per 'Llebeig, aigua hi veig'.

També n'hi ha una que fa referència als esclata-sangs, que diu que "si hi ha figues de moro hivernenques hi ha esclata-sangs". Hem de dir que si feim cas de la dita pareix que serà un altre any magre. El que també diu que no menjarem esclata-sangs és la falta de brusques dins l'agost.

Ara vos oferim la mitja de les temperatures i dels litres ploguts en aquest any agrícola, és a dir, de setembre a agost:

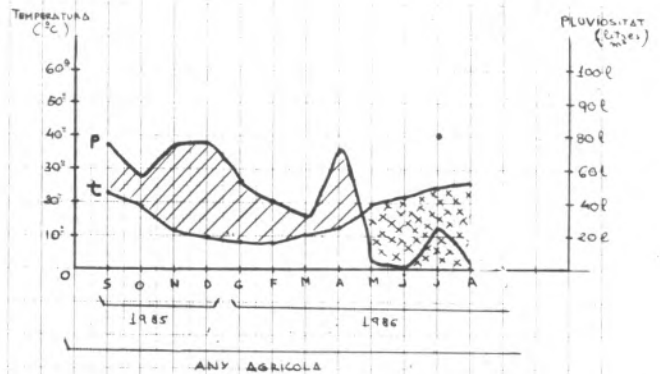
Mitges de les temperatures en graus centígraus.	
Any 1985:	
Setembre	22,80
Octubre	18,60
Novembre	11,84
Desembre	9,24

Any 1986	
Gener	8,63
Febrer	8,31
Març	10,87
Abril	12,39
Maig	19,16
Juny	21,48
Juliol	24,66
Agost	25,48

Litres ploguts per metre quadrat durant tot el mes

Any 1985:	
Setembre	75
Octubre	56
Novembre	74,8
Desembre	75,5
Any 1986:	
Gener	53,4
Febrer	41,7
Març	31,9
Abril	73,1
Maig	5,5
Juny	0
Juliol	26
Agost	0
-----	512,9

DIAGRAMA CLIMATIC (LLUCMAJOR)

* Gràfic de temperatura (t) sobre pluviositat = període relativament sec ☐
 * Gràfic de temperatura (t) sota pluviositat = període relativament humit ▨

- t = TEMPERATURA mitja de cada mes
 - P = PLUVIOSITAT (litres per m² durant total mes)

**SERVEI D'AIGUA A DOMICILI
 CISTERNES DE VARIES CAPACITATS
 MOTOR ELEVADOR D'AIGUA
 AIGUA PROPIA DE SON EIXIDA
 CAMIONS GRUA**

TRANSPORTS MANRESA

Carrt. Campos, s/n - TALLERS BERTON - Tel. 66 08 92
 Particular: La Estrella, 13 - Telèfon 66 06 40
 LLUCMAJOR

S'ARENAL C/. Platja Telèfon 26 65 95

grafimut

**OFFSET - TIPOGRAFIA -
 PAPERERIA**

Bisbe Taixaquet, 60 - Telèfon 66 00 69

LLUCMAJOR

◀ Els femeters de foravila, una vergonya

Basta fer una volta per foravila per veure els caramulls de fems que hi ha a les voreres dels camins. Aquests caramulls estan formats per les bosses de fems que els propietaris dels xalets tiren defora de la seva finca.

A tot això no hi posa remei el nostre consistori sinó que cada pic surten nous caramulls i tornen més i més grossos. Aquest femers són uns criadors de rates, mosques i virus, que tot plegat pot provocar qualque epidèmia, i tampoc pot fer cap favor a la campanya per erradicar la pesta porcina africana i altres malalties.

La polèmica sol sortir a l'època de les pluges, com va ser el cas de l'any passat quan el torrent de Cala Pi va córrer de nou i hi va haver fems per tot. Confiam que l'Ajuntament no esperi que passi un fet com aquest per donar una ràpida solució al problema.

El nombre de femers clandestins dins el terme de Lluçmajor s'ha anat multiplicant en els darrers anys, sense cap dubte motivat per l'augment de les casetes de ciutadans dins la nostra foravila. És, per tant, molt important, que l'Ajuntament se decideixi d'una vegada a aturar la proliferació de xalets dins la marina i a l'enderrocament de les nombroses construccions ilegals que ara hi ha. La solució no és, ni de bon tros, la que ha agafat el consistori ja que qualsevol ciutadà pot construir al marge de la llei o

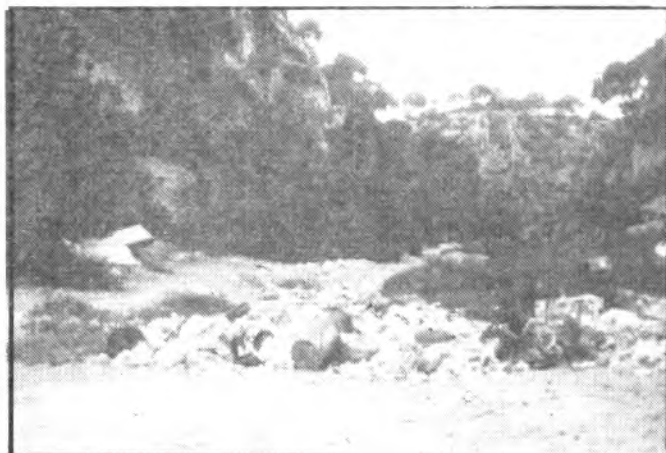
que vulgui dins el seu trosset de terra i llavors pagant un 200 o/o del que val el permís d'obres ho pot posar en regla.

Tampoc no és un bon camí deixar que els femers augmentin de cada cop més. Sense cap dubte és molt millor fer una neteja i després fer uns llocs especials perquè la gent hi tiri les deixalles. També estaria bé dir als xaleters que enterrar el fems dins la seva finca no és tan dolent.

Un altre punt important dins aquest tema és el crematori del fems que es fa a Ses Basses del camí de Son Perduet. En aquesta finca s'hi cremen una bona part dels fems de les urbanitzacions de la costa i el dia que fan la cremada tota la barriada se'n tem perquè s'hi posa una boira espessa i els veïnesos han de tenir portes i finestres tancades. La cremada d'aquest fems se fa a cel obert i creim que s'haurien de prendre les mesures pertinents per evitar totes aquestes molèsties als veïnats de la zona.

El tema dels femers té solució. Amb un poc de voluntat per part del consistori i, també per part de tots, li podrem donar una prompta sortida.

Evitarem així a més de pèrdues econòmiques per part dels pagesos, molèsties ciutadanes i un important focus de malalties de les quals, al cap i a la fi, en sortim tots perjudicats.

SA FILOA

C/ MELIÀ, 3 LLUCMAJOR

L'escorxador igual; encara no funciona

Tornarem a conversar amb el Batlle sobre el polèmic tema de l'escorxador i poques varen ser les clarícies que ens va donar i les perspectives d'una solució ràpida, ja que encara, i després de nou mesos, falta l'informe dels tècnics per autoritzar la seva obertura.

Informe que s'ha de fer per causa d'unes deficiències que hi havia a les instal·lacions i que pareix ésser que per qualche motiu no han estat arreglades. De totes maneres lo principal del tema és que el gran escorxador d'àmbit comarcal encara té les portes tancades i lo més estrany és que en nou mesos no s'hagi sabut fer l'informe tècnic. Això sí, per qualche part s'ha de perdre, no sabem si

és a causa de la inoperància d'aquest Ajuntament o per interessos privats que més d'una mala llengua anomena i que no torna vermell quan ho diu.

Pareix que les declaracions de D. Antoni Zano-

guera realitzades el desembre de l'any 1985 i publicades pel gener de 1986 al número 53 d'aquesta revista: "...dins aquest any l'escorxador es posarà en marxa" no es compliran, i la ratificació d'a-

questes paraules a un Ple públic quedaran a l'aire; i la comarca haurà d'esperar que desapareguin certes persones d'aquest consistori per poder comptar amb un servei tan important, ja que en aquesta segona conversa amb el batlle sobre aquest tema posà en dubte que l'escorxador es posaria en marxa a final d'any, i el que nosaltres dubtam és a veure si seran capaços de fer-lo funcionar abans de les properes eleccions o hauran d'esperar que sia el nou consistori si és millor que aquest, cosa que en principi no es veu molt difícil, el qui s'haurà d'encarregar d'enllestir-lo i que els carnicers i pagesos de Lluçmajor i la comarca el puguin disfrutar.

Ja podem caçar perdus, i alerta als tords

Dia 28 de Setembre se va obrir la Caça Menor, la qual inclou la perdiu com a principal peça cinegètica. Segons els nostres informadors enguany hi ha hagut poques tòtores, però ja s'han vist esbartells d'estornells i n'hi ha qualcun que diu haver vist tords.

Cal remarcar que enguany hi ha moltes possibilitats que els tords venguen afectats per la radioactivitat de l'accident ocorregut a la central Russa de Txernòbil.

Encara no se tenen dades oficials sobre la gravetat del problema, ja que s'espera l'arribada dels primers tords per poder ser analitzats. Recomanam que enguany abans de caçar cap tord s'esperin els informes per veure com vendran aquests animals ja que si venen afectats i són consumits hi ha perill de malalties que a llarg termini poden tenir conseqüències previsibles.

A principis d'octubre la Conselleria d'Agricultura recomanava als caçadors

prudència en la consumició d'aus migratòries. Dient que el mal de "Txernobil" no se n'anava bullint l'animal i que no es menjassin els ossos dels animals que podrien ésser les parts afectades.

Un altre greu problema de la caça són els caça-

dors furtius. Aquest és un tema prou important com per dedicar-li unes retxes. Els propietaris de les finques que no tenen un vedat propi o no estan inclosos dins qualcun, es queixen de la poca prudència d'aquests caçadors que es pensen estar dins

ca seva i que no respecten ni l'amo de la finca ni els béns particulars inclosa la fruita que hi ha pels arbres, i que quan no hi ha a un animal que tirar peguen les escopetades a les plaques de vedar que troben.

IMPRESA

moderna

Tota classe d'impresos, de luxe, comercials i de propaganda.

PAPERERIA

Tot en material escolar i objectes d'escriptori.

PERFUMERIA

Gran exposició d'objectes de regal.

Carrer de Sa Fira, 10 - Tel. 66 03 10 - LLUCMAJOR

Joan Catany, magistrat

-El comentari de la gent en general sobre la delinqüència quasi sempre se solen referir a la "debilitat" de la justícia o a la inseguretat del ciutadà. Ens podries explicar una mica el funcionament d'aquest procés?

-La delinqüència és un problema universal, el qual a les darreres dècades ha augmentat considerablement. En el cas de l'Estat Espanyol no podem dir que es tracti d'una plaça apareguda amb la democràcia i amb els drets humans, com es comenta a les tavernes. És un problema social en el qual hi són implicades moltes variants totes elles de difícil solució.

AMB LA PENA DE MORT, NO ES COMPONIA RES.

La delinqüència contra la propietat va començar a augmentar amb el trasvàs de població de zones rurals a les urbanes industrialitzades, tot el temps que hi hagué treball tothom anava tirant però quan va aparèixer l'atur sobrevingué la crisi: l'atur, la manca de recursos, provocaren una manca d'esperança entre la joventut la qual normalment s'ha abocat al consum de drogues i al mal camí.

-¿Quines, en la teva opinió, podrien ser les solucions a aquests greus problemes?

-De solucions, n'hi ha poques, en primer lloc s'hauria d'aconseguir una ocupació per a tothom de forma que el nombre de delinqüents crònics disminuís i en segon lloc, aconseguir una policia i una Justícia del segle actual i no del passat.

-De totes maneres, són els dos sistemes més criticats, la policia i la Justícia...

-Sí, però s'ha de tenir en compte que cap dels dos té mitjans suficients per fer la seva feina: els moderns sistemes d'investigació només es veuen a les pel·lícules i quan porten l'inculpat presumpte al jut-

En Joan Catany Mut és un Magistrat de 31 anys. Va estudiar la carrera de Dret a Ciutat de Mallorca. Després va oposar a Jutge de Districte i el seu primer destí fou a Vilafranca del Penedès. Més tard va exercir de jutge a Felanitx i l'any 83 va oposar per jutge de 1a. Instància i Instrucció amb els càrrecs a Barcelona i després a Palma.

L'any 1986 (fa pocs mesos) ha ascendit a Magistrat per antiguitat i el seu destí provisional ha estat a La Laguna (Tenerife) i el definitiu a Ciutat de Mallorca.

jat el primer que es demana són les proves de l'acusació i, si no les duen, al carrer. No hi valen sospites. A més d'augmentar el nombre de delinqüents, aquests són més intel·ligents, ja saben ben bé el que han de fer i el que han de dir quan són interrogats.

Encara que li apleguin no hi ha un delinqüent tan beneït per provocar una situació greu que ekl dugui a una presó provisional sense fiança amb les conseqüències de judici ràpid sinó que es conformen amb faltes lleus que segueixen un tràmit ordinari però que a la llarga desemboquen i fan que els 6 o 7 anys estiguin acabats i abans no han mort per consum excessiu de droga o per venjances personals.

De totes maneres, s'ha de dir que res no es compondria restablint la pena de mort, que els seria inaplicable, ni tampoc obtenint la confessió per mitjans violents però continuaria latent.

-Tú, abans eres jutge i ara ets Magistrat. Quina diferència hi ha entre aquests càrrecs?

-La carrera judicial conté tres categories: Jutge, Magistrat i Magistrat del Tribunal Suprem. D'aquests darrers n'hi ha 73 per tot Espanya per la qual cosa hi ha molt poques possibilitats d'arribar-hi, però, potser, que a algú li facin el dia abans de la jubilació. Quant a les diferències podem dir que els Magistrats són nomenats per ordre i els del Tribunal Suprem, per Reial Decret; els primers tenen el tractament de senyoria i els segons de senyoria Il·lustríssima. Uns duen la medalla, el collar i la vara de plata i els altres, d'or amb punyetes a la toga de randa

prima i la diferència bàsica és la diferència de sou.

-I les diferències de funcions?

-Quant a les funcions, els primers poden exercir a un poble que no sigui capital de província o de Jutge de Districte de capital de província. Els Magistrats, a les Audiències, Magistratures de Treball i Jutges de la Instància o Instrucció de capital de província.

-Com així Lluçmajor encara no compta amb un Jutge de partit (actualment de 1a. Instància i Instrucció)?

-Aquesta possibilitat s'ha de connectar amb el desenvolupament de la Llei Orgànica del Poder Judicial de juliol del passat any, la qual preveu que el Govern, en el termini d'un any havia de crear una nova demarcació judicial per tot Espanya. Això encara suposa una esperança perquè no s'ha complert el termini.

Si el poble ha de comptar tal servei perquè la seva categoria ho requereix no és competència de la mateixa autoritat judicial sinó que pertany al poder legislatiu. Hem de ser realistes; un Jutjat com aquells per ventura tendria poca feina a un poble, però també s'ha de dir que és als pobles on s'atén millor la gent. La gent que opina el contrari creu que en aquests jutjats petits no es treballa, que no tenen els serveis ni els mitjans necessaris i, d'altra banda, a Mallorca no hi ha distàncies llargues.

-Què pot fer un Ajuntament per minvar aquestes caresties?

-L'Ajuntament hauria de crear una "presó del Partit" i un dipòsit de cadàvers amb cambres frigorífiques i mantenir-ho. Succeeix de vegades que les cor-

poracions solen estar barallades amb el pagar i de totes formes la decisió és política de Madrid.

Tant a Felanitx com a Sa Pobla fan moltes passes per conservar el que tenen i a Lluçmajor el tenien i el llevaren. Missers i Procuradors s'estimarien més que desapareixessin tots menys Inca i Manacor i, fins i tot, n'hi ha que només deixarien el de Palma perquè només es perd el temps per la carretera i això suposa un encariment del servei per als clients.

A Lluçmajor un obstacle per crear aquest Jutjat és la proximitat de la capital. En el temps d'en Benet Llompart ja es va intentar i el resultat va ser negatiu. Un punt fort que tendria a favor Lluçmajor seria S'Arenal i les urbanitzacions, però aquestes prefereixen dependre de Palma. De totes maneres, també la darrera paraula ha de venir de Madrid.

-Sembla que l'idioma oficial de la Justícia és el castellà: oficis, burocràcia, judicis...

-S'ha de tenir en compte que la llei d'enjuiciament criminal va molt enrera d'osques i els documents que es presenten en català han de venir traduïts. Teòricament no s'hi poden fer, en català, però s'hi fan. De totes maneres a Mallorca no hi ha problemes amb la qüestió de l'idioma, de vegades el fiscal a l'advocat no estén el mallorquí però no hi ha conflictes. A Barcelona, està millor, perquè la Generalitat té establert un servei aposta i no és com aquí.

LA LLEI DIU UNA COSA I LA CONSCIENCIA EN DICTA UNA ALTRA.

-Com a llucmajorer que ets, quan vens a la vila, sol venir gent a consultar-te assumptes relacionats amb la teva professió?

-Podrém dir (i per ventura farém curt) que tres pics per setmana me solen venir a consultar temes (a ca meva, pel carrer, al ca-

fè...) Solen ser temes relacionats amb doblers (vendes, herències) i de tipus humà. Moltes vegades no els puc arreglar res, sinó donar-los algun consell o enviar-los a un misser. Algú vol que li donin la raó sense tenir-la. La gent, en general, contenen allò que els convé i llavors saps que el fet no era exactament així. Jo no tenc cap inconvenient que me consultin coses perquè els conec.

-Què ens podries dir referent als escàndols judicials: el cas Bardellino per exemple...

-Hi va haver dos magistrats de Madrid que al pareixer donaren doblers per tal d'amollar al conegut mafios italià Bardellino. El Tribunal Suprem va dir que el jutge era lliure per tancar o no un individu i el Consell General del Poder Judicial els va obrir expedient expulsant-los de la carrera, però han posat un recurs.

Els escàndols més freqüents que es produeixen es refereixen a lo cara que resulta la Justícia, la qual cosa només és certa en part per-

què allò que puja més per al client no solen ser les taxes (relativament barates) sinó les despeses de missers i procuradors. De totes formes, ara està de moda parlar malament de la justícia.

-T'han amenaçat alguna vegada?

-De paraula, moltes vegades. Quan era a Vila-

franca del Penedés, vaig rebre una amenaça de "Terra Lliure". Venia de passejar i quan vaig arribar a ca meva, els Civils m'esperaven per acompanyar-me a Comissaria. En Puig Antich, el darrer afusellat per la Dictadura, era de Vilafranca, i cada any per l'aniversari d'aquesta mort,

rebia el jutge de torn.

El que sap greu no és tancar un individu a la presó sinó haver de treure una família de casa que no té doblers i ho saps cert. En casos com aquests he vist funcionaris del jutjat anar al rector, a Càritas quan tot això no dóna cap resultat, passar el capell per tal d'ajudar a la família en qüestió. Moltes vegades la llei diu que has d'obrar d'una manera determinada i la teva consciència et dicta una altra cosa.

Catalina Font.

Sports

CA'N SALOM

CORDELERIA

I

ESPARDENYERIA

ARTICLES DE PESCA

C/. Músic Joan Xamena, 12 - Tel. 66 14 84

LLUCMAJOR

CENTRE DE RECONeixEMENT METGE-PSICOLOGIC

certificats metges per permís de conduir i llicència d'armes

LLUCMAJOR

CARRER ANTONI GARCIAS 1-a

(cantonada B. Taxaquet)

Sabates Can Gramet

VENDA DE MOSTRES PARELLS SOLTS

C/. Bisbe Taixaquet, 6 - Tel. 66 03 74

LLUCMAJOR

CICLOMOTORES - MOTOCICLETAS - BICICLETAS

TALLER DE REPARACIONES

Ciclos Pou

C/. Músic Joan Xamena, 16

LLUCMAJOR

DERBI

Kawasaki

Esta es la máquina de escribir revolucionaria

UN COMPLETO PROCESADOR DE TEXTOS + UN POTENTE ORDENADOR

Todo por
129.900
Pts. + IVA

**AMSTRAD
PCW 8256***

Sepa qué puede hacer por Usted el ordenador y el procesador de texto PCW 8256.

PIDA DEMOSTRACION EN:

ORDCOBYT

DISTRIBUIDOR

AMSTRAD

ADADORES PROFESIONALES y PROGRAMAS EDUCATIVOS

Novedad en:

ALTA FIDELIDAD Y VIDEO

**HIFI
AMSTRAD**

Calle Antonio Maura, 57
Teléfono 66 23 32

LLUCMAJOR (Mallorca)

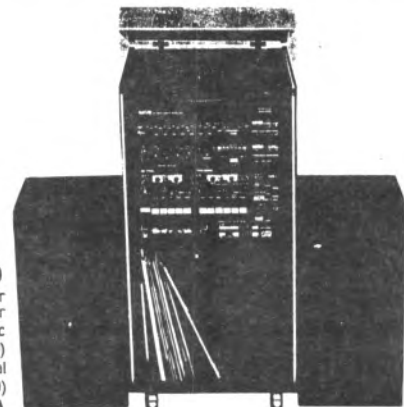
* Existe también la versión PCW 8512 con 512 K RAM y la segunda Unidad de Disco de 1 Mbyte incorporada

C/ Aroca 22 08140 Muro de Ter - 418 8001 - Telex 47667 INSC E - Fax 492190 - Deusto, Gran Canaria C. Tenerife 110 Tel 315 6098 - 08010 Badalona

CADENA TOWER TS-46

Giradiscos - Sintonizador
Amplificador con Ecualizador
Doble cassette
2 Pantallas (260 x 390 x 140)
Mueble - Dimensiones unidad principal
(397 x 790 x 370)
29.900 Pts. + IVA

CADENA TOWER CD-2000

Giradiscos - Sintonizador
Amplificador con Ecualizador
Doble cassette - Compact Disc
2 Pantallas (250 x 500 x 210)
Mueble - Dimensiones unidad principal
(397 x 790 x 370)
89.900 Pts. + IVA

NUNCA SE OYÓ NADA IGUAL

PIDA DEMOSTRACION EN:

ORDCOBYT

DISTRIBUIDOR

AMSTRAD

ADADORES PROFESIONALES y PROGRAMAS EDUCATIVOS

**HIFI
AMSTRAD**

ALTA FIDELIDAD Y VIDEO

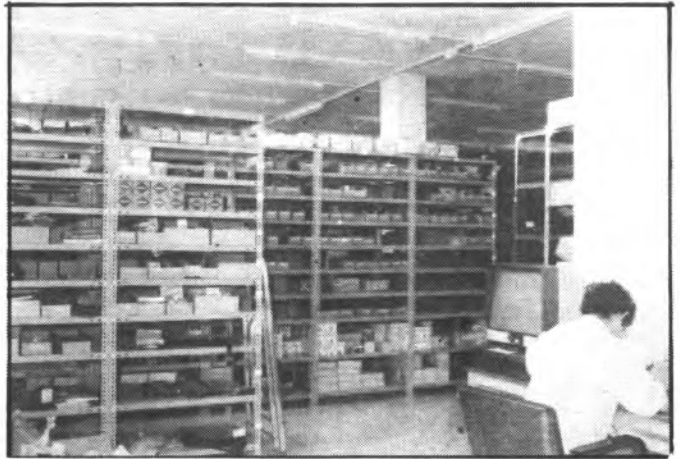
Calle Antonio Maura, 57

Teléfono 66 23 32

LLUCMAJOR (Mallorca)

RENAULT

Bartolomé Jaume Nadal

Ronda Migjorn, s/n - Tels. 66 01 40 - 66 00 41 - Lluçmajor
Exposició a S'Arenal: C. Sant Cristòfol, 5 - Tel. 26 00 01

Entitats de Llucmajor:**Club de pesca "Es Cap-Roig"**

Era la matinada d'un diumenge, no havien arribat encara les primeres pluges que ens va dur l'anomenada gota freda, el sol acabava de sortir i la mar, una mica arrugada, oferia bones perspectives als pescadors... no feia gaire vent.

Era el dia dedicat a la 1a. prova del campionat de les Illes i 57 persones esperaven el tro d'un coet per començar la pesca, 5 de les quals eren del club llucmajorer. Era el diumenge, 28 de setembre i es començava la 1a. fase del campionat a les aigües de Capocorb. Tots els pescadors participants, de Ciutat, Manacor, Eivissa, Formentera... s'havien concentrat a les 6 de la matinada al local del club, al bar Mundial de plaça, per anar cap a la pesquera, cap al solar que el secretari local, Francesc Riera els havia marcat i després el president de la Federació Balear, Carles Sintes, els havia assignat per sorteig previ, des de la punta del Carril fins a Cala Beltran.

Tot el moviment que això representava, en aquesta primera fase que com l'any passat es feia al terme de Llucmajor, ens fa pensar que existeix al poble un club de pesca desconegut per a molts de nosaltres i per això mateix he parlat amb alguns dels seus dirigents per tal de poder oferir-vos unes dades concretes sobre aquest col·lectiu llucmajorer.

El Club de pesca "Es Cap-Roig" va començar a funcionar el maig de 1975, per iniciativa d'un grup de gent que pescaven plegats i decidiren de constituir un club federat; no havien passat dos mesos i ja tenien 100 socis, però després se n'anaren 25 i des de llavors el club s'ha mantingut amb uns 80, més 22 socis infantils.

El primer local social del club va ser el restaurant "Gran Via", després el Bar Tabú i darrerament és el bar Mundial, al núm. 43 de plaça. El primer president fundador, Sebastià Fullana, continua al front del club, juntament amb el vice-president Francesc Martínez, el secretari Francesc Riera, el tresorer Hermenegildo Reda i els vocals: Guillem Barceló, Miquel Vidal, Domingo Pérez, Miquel Llompard, Miquel Clar i Francesc Pedregosa.

Segons els estatuts la

Junta Directiva es renova cada 4 anys i els vocals cada 2.

El president representa l'associació i està obligat a executar els acords adoptats per l'Assemblea General Ordinària que se celebra cada any abans del 15 de juliol.

La Junta serveix d'enllaç entre la Federació Espanyola i les persones federades per al compliment de les normes relacionades amb la pràctica de la pesca esportiva, per això ha de remetre a la Federació provincial còpia de les actes de les assemblees i redactar la Memòria anual de la Societat.

El tresorer és el dipositar de l'associació, firma els rebuts i s'encarrega dels llibres de comptabilitat.

El secretari cuida l'arxiu, redacta els documents necessaris, registra els associats i deixa constància al llibre d'actes de

Anagrama del Club

Club Pesca «ES CAP-ROIG»

les reunions, dels assistents, dels assumptes tractats i dels acords adoptats.

Per ser de la Junta és necessari se espanyols, majors d'edat, estar federats i a més ser soci fundador o haver practicat sense interrupció en un mínim de dos anys alguna activitat esportiva.

Els socis són persones aficionades a la pesca i actualment paguen una quota anual de 1.800 pts. i una assegurança obligatòria de 800 pts. com a llicència federativa expedida per la Fe-

deració Espanyola de Pesca —amb aquesta llicència són "pescadors esportius federats"—

El nombre de socis és il·limitat, la majoria són socis de número i els menors de 18 anys són socis aspirants i en complir la majoria d'edat seran socis de número. La Junta directiva pot atorgar la distinció de socis honoraris.

A Llucmajor hi ha molts de pescadors que no són socis del club perquè no volen sentir-se condicionats i en canvi el club no pretén condicionar ningú, simplement s'anuncia a una pissarra del local social que hi haurà una pescada i l'hora de sortida, tots els socis interessats van a pescar i a la tornada es pesa el peix com a control per a la federació, però després cadascú se'n duu el seu peix.

**LES PESCADES
D'ENGUANY.**

El calendari de pesca 1986, des del febrer fins al desembre, consisteix en 14 pescades a la vorera de Cala Pi i en 14 d'embarcació a S'Estanyol.

La modalitat de pesca són de roquer a la vorera i d'embarcació "semi llançat de fons".

Els peixos més abundants són les donzelles, les

**Maderas
ramon, s.a.**

ALMACEN Y OFICINAS:

Ctra. Llucmajor-Porreras, Km. 1

Teléfono 66 08 37

LLUCMAJOR (MALLORCA)

ALMACEN:

Cardenal Pou, 9 - Tel. 55 28 05

MANACOR

Pesada de peix al Bar Mundial, local del Club (Foto: M. Clar).

tutes, els serrans, les vaques, les variades i les cànteres... tant a la vorera com al fons, el que passa és que quan es troba una pesquera al fons s'agafen més peixos.

Els llucmajors han arribat a pescar individualment 7.980 grs. a una prova d'embarcació i uns 5.000 grs. a la vorera. Hi ha 20 socis del club que pesquen en barca.

El peix més difícil de pesca és el cap roig, per això el club té per norma que el qui n'agafi un té un trofeu segur, però del 1.975 fins ara només s'han entregat 10 trofeus. El cap roig és un peix que no va a l'ham, li han de posar el cuc davant el nas i si no té fam tanmateix no pica.

El pitjor enemic del pescador és el vent i la mar ben plana, la millor mar és l'arrugada.

ELS ORMEIGS.

Les canyes més senzilles valen mil duros i les bones valen de 30.000 a 100.000 pts., són marques sueques i japoneses. Actual-

ment les canyes de moda són de carboni, més lleugeres, resistents i flexibles. A Anglaterra a l'exposició "Canya-Esports" la millor canya valia 162.000 pts.

El fil té una llargària de 200 mts. i un diàmetre de 30 a 35 mil·lèsimes.

Els llucmajors pesquen amb cuc d'Itàlia i de Portugal, diuen que el cuc s'aguanta més a l'ham que les gambes, ja que aquestes s'espennen quan peguen a l'aigua.

LA SELECCIO DE PESCADORS.

De les pescades programades durant l'any se seleccionen 5 persones, les qui han pescat més peix a les competicions locals, i llavors aquestes 5 van al campionat de les Illes. Els seleccionats d'enguany són: en M. Vidal, F. Martínez, F. Pedregosa, J. Burlo i P. Pedregosa i precisament aquests dies participen a les fases del campionat.

En Miquel Vidal és el subcampion de les Illes 1985 i ja ho havia estat en una al-

tra ocasió. Hi ha llucmajors que han ocupat el 3r., 4t. i 5è lloc a diferents campionats, on hi participaven gent dels clubs ciutadans: Escorbai, Xavi, Guell, Cias o dels clubs Campos, Serrans de Manacor, Sta. Eulàlia i St. Rafal d'Eivissa i Formentera.

L'acció a la pesca s'ha extesa als al.lots i són molts els qui pesquen dins el moll de S'Estanyol mabres, esparralls i variades. Per als premis infantils es compten 100 punts per peça

i 1 punt per gram.

Els trofeus són subvencionats per l'Ajuntament i de vegades pel Consell Insular. Els estatuts diuen que el club pot rebre donatius mentre no siguin superiors a les 500.000 pts.

Les despeses del club més freqüents són les d'un sopar de companyonia cada any i les necessitats més urgents com la compra d'unes balances ben precises.

Coloma Julià.

Local Social del Club.

Sebastià Fullana, president del Club de pesca "Es Cap-roig"

PUB
THE
BASEMENT
EL SOTANO

Calle Barcelo 26
LLUCMAJOR

ESPORTS
LLOMPART

Espardenyeria

GRAN VARIETAT
D'ESPARDANYES,
PRÉNDES ESPORTIVES
I ARTICLES DE PESCA

C/ S'Estrella, 21
Tel. 66 05 78
LLUCMAJOR

M. Pascual i B. Ferrer, l'equip d'assessorament educatiu

La resposta del poble ha estat molt bona

Na Bel Ferrer Juan és pedagoga i Na Maribel Pascual psicòloga, ambdues pleegades formen un equip d'assessorament educatiu que fou contractat per l'Ajuntament de Lluçmajor fa devers un any en una iniciativa similar a la duita per altres municipis, com Calvià, i que ha dotat el poble d'un nou i valuós servei.

-Quina és, bàsicament, la vostra feina?

-Un primer punt fonamental és el diagnòstic de nivell. Hem de veure tots els nins de preescolar del municipi de Lluçmajor i mirar si el seu desenvolupament i evolució són correctes, per tal de detectar i prevenir el més prest possible qualsevol tipus de pro-

blema. Quan veim que un nin presenta algun problema, tant escolar com de sociabilitat, el que feim és posar-nos en contacte amb el mestre perquè ens doni una primera informació i, després, concertam una entrevista amb els pares i ens assabentam de la història de l'infant des del moment del seu naixement. A partir de

la informació obtinguda proposam una orientació de tractament, deim proposam perquè, clar, nosaltres no podem, materialment, fer el tractament de tots els nins de Lluçmajor que ho necessitin. En alguns casos el que també feim és contactar amb mestres en atur que fan feina a ca seva amb una programació que nosal-

AUSTIN ROVER

Servicio

TALLER BER-TON

MOTOR DIESEL Y GASOLINA

Ctra. de Campos, 9/n. - Teléfono 66 08 92 - LLUCMAJOR (Mallorca)

PETITONS

**ARTICLES
INFANTILS**

**LLISTES DE
NAIXEMENTS**

Plaça Espanya, 46 - Tel. 66 18 59 (LLUCMAJOR)

tres els preparam i, passat un cert temps, variable segons el nin i el cas, feim una revisió de la programació i donam noves pautes per a seguir endavant el tractament.

LA COL.LABORACIO AMB ALTRES ORGANISMES.

-Pel que fa als nins amb problemes especials i minusvàlids ens posam en contacte i col.laboram amb organismes estatals, principalment L'INSERSO. I, ara, és el mateix INSERSO el que, coneixent la nostra existència, ens envia directament persones a les que poguem donar una sortida, cercant-los, per exemple, alguna plaça escolar o el que sia. Per mirar de resoldre possibles casos de problemes visuals tenim contactes amb l'ONCE per poder donar millor resposta a aquests problemes si es presenten. També ens han arribat nins procedents del centre "Príncipe de Asturias" i tenim contactes amb la Coordinadora de Minusvàlids de Balears.

A les escoles i amb nins més grandets tenim els típics problemes d'al.lots que no segueixen el ritme de les classes, o casos de dislèxia, nins que escriuen molt malament. En situacions així i en col.laboració amb el mestre feim una exploració del nin per mirar de cercar una solució, bé mitjançant unes fitxes que l'al.lot pot anar omplint i recuperant-se dins l'aula, bé amb l'ajuda del professor alguna hora fora de classe, o bé recomanam, si ho veim necessari, alguna ajuda extraescolar i ens hi posam en

contacte. Amb els nins amb una problemàtica per a la qual no n'hi ha prou amb aquestes ajudes feim de pont amb l'aula d'educació especial que hi hagi a aquella escola.

LES CONVERSADES.

-Una altra activitat bàsica són les xerrades, que organitzam a proposta i en col.laboració amb les associacions de pares, a les quals parlam de temes educatius ben diversos com per exemple la importància de la guarderia en el desenvolupament de l'infant, o sobre hàbits d'estudi per esmentar-ne dues. Aquest aspecte de les conversades enguany voldríem seguir tirant-lo endavant amb una més, si podia ser.

-I els pares, com responen?

-Molta de gent es va sorprendre de la bona acollida que això ha tengut. Fins i tot els mestres ens deien que no hi vendria ningú i, realment, gent n'hem tentuda. El poble, de moment, respon molt bé a totes les crides que feim.

-I el despatx de "Salon petit"?

-Sí, és obert a tots, també als pares de nins en edat no-escolar però que observin algun problema en els seus fills. I hem de dir que en vénen bastants de pares d'infants petits a fer-nos consultes, això ens mostra que al poble ja hi ha una consciència de la nostra presència, i la gent no té cap mania d'acudir a nosaltres, de venir a veure'ns.

Fins i tot aquest estiu, que tenim pensat dedicar-lo a tasques de planificació, d'organització de les

fitxes i dades recollides ens hem vist desbordades en certa manera per l'allau de pares que venia a demanarnos consulta. Això, si per una part ens aóna molta de feina i fa que la burocràcia quedi endarrerida ens agrada perquè demostra que la gent veu que hi som i que demanava constantment els nostres servicis. Clar, i és que, a més de la problemàtica escolar, n'hi ha una de familiar que els mestres sovint no coneixen i són, per tant, els pares els que venen directament a demanar-nos consulta.

-I la vostra feina, és de tipus orientatiu, d'assenyalar un ventall de sortides, o és de respostes concretes i resolució directa del problema?

-Això va segons el tipus de problemàtica, si es senzilla procuram assenyalar una sortida immediata, ara, normalment i sobretot en casos més complexos demanam informació a totes les persones que envolten el nin, mestres, pares, pediatres i intentam posarnos d'acord per tal de resoldre el problema. Després vé una tasca de revisió constant, de seguiment, d'observació i anàlisi de possibles millores i segons veim feim. La nostra feina és en certa manera de coordinació entre totes les parts que envolten l'infant i de marcar pautes d'actuació que són revisades periòdicament. Es una feina constant, no de receptes.

LA RESPOSTA DELS MESTRES.

-I així com la resposta dels pares ha estat bona ¿quina ha estat la dels mes-

tres i metges?

-Molt bé, tant per part del pediatra, com del mestre. Creim que la col.laboració ha estat profitosa per totes les parts, el mestre per exemple ja observa el nin d'una manera més rica i no es limita a esser un simple transmissor de coneixements.

Hem d'agrair tant a l'Ajuntament com al poble de Llucmajor l'acolliment que hem tengut, tant de bo tinguéssim molts d'anys per a seguir amb aquesta tasca.

-En un marge de temps tan breu, comencen a veure's resultats?

-No a nivell de poble, però cas per cas els mestres i els pares comencen a veure resultats ben tangibles, especialment en aquelles problemàtiques de tipus conductual.

-I la tasca de prevenció?

-Aquí és allà on hem centrat els nostres esforços, els problemes arrossegats durant anys són de solució molt més difícil que aquells que hom aprecia des del començament. Hem vist tots els alumnes de preescolar del terme i això és una tasca feta que d'aquí un parell d'anys pot esser aplicable i els fruits començaran a veure's més clarament. Si, per exemple, un alumne a 2on. té un problema i tens el seu historial de preescolar ja tens un punt per començar. Es per això que hem concentrat la nostra tasca a Preescolar i cicle inicial principalment. Sense descuidar però, els al.lots més grandets, fins i tot aquells que ja estan a punt d'abandonar l'EGB.

Pere Torrens
Antoni Llompart.

Nuevo Ford Fiesta *Hit*

*Equipado como nunca
¡Ahora con radio-cassette
estéreo incluido!*

● 4 ó 5 velocidades.
● Motores 957 y 1.117 cm³ con encendido electrónico. Diesel 1.600 cm³.

● Llantas de 13 x 5" y neumáticos más anchos 155/70 SR.
● Lava-limpia luna trasero.

● Asiento trasero abatible 60/40.
● Reposacabezas delanteros ajustables.

Desde 905.800 pts.
Incluido IVA y Transporte.

¡Date prisa, es serie limitada!

Ven y compréballo en tu Concesionario Ford.

MIQUEL MAS

Servei Oficial

Carrer Ciutat s/n - Tel. 66 01 25 - LLUCMAJOR

**PEDRO
CANTALLOPS
LLADO**

PINTURAS AUTOMOVILES

Ronda Migjorn, 184 - Teléfono 66 08 89
LLUCHMAYOR (MALLORCA)

Cartes

LA CRISI D'UNIO
MALLORQUINA

Srs. Directors:

Som un grup d'antics integrants d'UM, els que podríem anomenar "dissidents" que en el seu moment abandonaren el partit, per estar en desacord amb les actuacions dels seus dirigents, que portaven una política molt allunyada de les promeses que ens havien fet.

Fa uns mesos vàrem rebre una carta signada pel Sr. Miquel Coll el qual ens demanava altra vegada la nostra col·laboració.

Per això ens ha sorprès fora mida el que ara abandonàs de sobte el partit i ens hem quedat amb les ganes de saber el contingut de la carta que segons la vostra revista en el no. de setembre ha adreçat el Sr. Coll a D. Miquel Clar, president local d'UM, entre altres coses perquè creim que les disidències que pugui tenir el Sr. Coll, no es faran gaire enfora de les que a nosaltres ens dugueren a deixar córrer la política o si més no la política de travetes i colzades duita pel Sr. Clar i els seus incondicionals.

Ja sabem com els ha anat i com ha quedat el partit a Lluçmajor en especial i a tot arreu en general, ens sap greu però ja ho vàrem pronosticar i per desgràcia s'ha confirmat.

Vos pregam que si és possible publiquem sencera la carta de Miquel Coll. Creim que és important aclarir els dubtes de tots els qui simpatitzam amb les idees d'UM, encara que no tinguin clar quines són les idees i les actuacions polítiques de l'ex-batle i president (per mèrits propis) del que queda del partit a Lluçmajor.

Gràcies
Grup d'antics militants i
fundadors d'UM a
Lluçmajor

Verrades de cafè

MALES NOTICIES

-Què no saps sa darrera?

-No. N'hi ha tantes.

-Idd diuen que un regidor des carrer des Vall ha aprofitat peons i material pagat per s'Ajuntament per fer completament noves ses voreres de sa façana de ca seva.

-Es veïns deuen estar mosques..!

-Figura't, tots en parlen, perquè a més a més ha fet fer un "hormigón" d'un pam on ha posat ses conduccions d'aigua de pluja.

-I tot amb sos doblers de s'Ajuntament?

-Tot amb sos des poble..

-Te dic que mos donen un exemple que, ja, ja..

-Crec que tots aquests polítics diuen: "Per lo que mos queda..."

-Pens que aquestes coses estan sempre mal fetes, però més amb un Consistori que diuen que no paga ses factures perquè no té "fondos'en es pressupost.

-I de ses monges, què me,n dius?

-I què tenen ara ses monges?

-Ses de la Caritat a Lluçmajor, van molt desbaratades.

-I quina l han feta?

-Que a més de tancar l'Hospici se n'han duit tots es mobles.

-Es clar, ¿què farà sa casa tancada i es mobles dedins?

-Però, si no eren seus, no se'ls poden endur.

-Supòs que sí, que eren de sa comunitat, encara que foren donatius de llucmajorers.

-Això està mal fet, i sa prova és que ho feren quasi d'amagat, per persones de fora poble, sense avisar ni donar cap explicació a ningú, no són polítics...

-També se'n dugueren es bancs des seu oratori.

-Res, deixa-ho fer, que no en treuràs res en net. Ja saps es refrany: "Con la Iglesia hemos topado..."

-Bé, però en aquesta casa que estava l'Hospici, no la poden tancar perquè el que els ho va donar va ésser amb sa condició que havia d'ésser per casa-

hospici...

-Ara ja deu haver caducat, això...

-Parlant de caducar, m'han dit que s'assumepte de sa Urbanització de Capocorb Nou se posa però que molt malament.

-¿O encara no han rebut es quaranta milions que acordaren per comprar una finca que no en val tres?

-No és això, és que m'han dit que respecte an es recurs que té posat es GOB i es Col·legi d'Arquitectes contra aquesta Urbanització, es tribunal els donarà sa raó i l'hauran d'aturar.

-No serà ver, perquè si ho fos, sa bomba seria massa grossa, ja que seria sa ruïna des nostro Magnífic Ajuntament, que hauria de pagar an es moros propietaris d'aquesta urbanització de Capocorb, tots es perjudicis.

-Sí, si a aquesta la perden, no bastarà tot es pressupost municipal per pagar sa patinada.

-Val més no ésser pesimistes, que ara venen ses Fires, i hem de dir, com es nostro batle quan es veu apurat: "Bones Fires a tots ..".

Un que escoltava

FUGAR

25 AÑOS DE EXPERIENCIA
 Más de 30.000 Chimeneas-Hogar funcionando

CHIMENEAS - BARBACOAS - HIERRO FORJADO - ESTUFAS
 Y
SUS SISTEMAS DE CALEFACCION

SISTEMA AGUA

SISTEMA AIRE

CALDERAS DE LEÑA Y CARBON

INTERCAL

SERPENTIN Y RECUPERADOR

AIRE FORZADO

DISTRIBUIDOR

San Joan

TOT EN BRICOLAGE

PL. ESPANYA N'47

Lluçmajor

TEL. 660443

- 1.º Garantía de funcionamiento
- 2.º Aprovechamiento del calor.
- 3.º Calefacción central.
- 4.º Fácil montaje.
- 5.º Adaptable a cualquier tipo de decoración.

INSTALADORES

Guillermo Amer
 Sebastián Fullana
 Hnos. Garcías
 Fontanería Martí
 Gabriel Oliver
 Antonio Puig
 Francisco Vadell.

En el seu voltant hi ha dos importants poblats talaiòtics

Es Pedregar, un recull de c

La possessió és una segregació

Les cases de Es Pedregar

Aquesta possessió és una segregació de l'extensa finca de l'Alcarias, topònim que es remunta al s. XIV, i que abarcava possessions tan notables com Son Taixaquet, Ses Males Cases, etc. destacant Son Taixaquet sobre Es Pedregar per la seva extensió, amb el qualificatiu de Possessió Major, aplicat per la família Thomàs, propietària original.

Pere Palomera en 1349, era propietari d'una meitat de Es Pedregar, ocupant el càrrec de Batle Reial —el qual va tornar a ocupar en 1351—. L'altra meitat era de Pere Alegre. En el cadastre de 1666 hi figuren dues possessions amb el nom de Es Pedregar, pròpies una del Magnífic Sr. Anthoni Julià de Son Julià de Ca S'Hereu, avalorada en 1800 lliures i l'altra propietat de Guillem Terrassa, Me-

nescal, amb un valor de 1000 lliures. En 1702, es relacionen les dues mateixes possessions, una a nom de Caterina Julià, muller del Sr. Tomàs Garriga amb valor de 2.800 lls, i l'altra a nom de Maria Terrassa, destacant que "Miquel Jaume i Mojer" amb una estimació de 3.800 lls. el que indica que aquesta possessió havia passat a la família Jaume.

Antoni Garicies i Vidal indica que en 1670 va passar de la família Terrassa a la família Jaume a títol oneros. En 1758 era propietat de l'Honor Miquel Jaume, el qual va exercir el càrrec de Batle Reial en el període 1776-1778. D'aquest va passar a Franc Jaume i d'aquest al seu fill Miquel Jaume i Vidal, la qual en 1837 comptava en un valor de 3.800 lls. i una superfície de 261 quarterades —1 quartó i 3 destres. El cadastre

de 1863, anomena els cultius i la ramaderia de la finca. Els cultius detallats per qualitats ocupaven una extensió de poc més del 50 per cent del total de la possessió i destacava mitja quarterada de vinya.

El bestiar es componia per 70 ovelles, 3 eqües, 3 ases, 8 muls i 4 porcs.

De l'altra possessió anomenada en el cadastre de 1702, sabem que l'any 1773, era propietat del Sr. Joan Cenglada, essent conductor de la finca, Jaume Joan Mut. La collita d'aquell any fou de 28 quarterades de blat, 9 d'ordi, 40 de civada i 3 de faves.

CASES REFORMADES

Les cases de la possessió, encara que ofereixen un bon cop de vista, han sofert reformes que

segurament desvirtuaren el seu primitiu caràcter. En una de les parets figura l'escut nobiliari dels Jaume i també destaca un esplèndid coll de cisterna. Però tal vegada allò més notable és una petita capella-oratori de planta rectangular amb absis hexagonal, situada en la clastra interior de les cases. Està dedicada a la Immaculada Concepció que presideix un quadre d'estil ojival sobre l'altar, la capella d'estil ojival modernista.

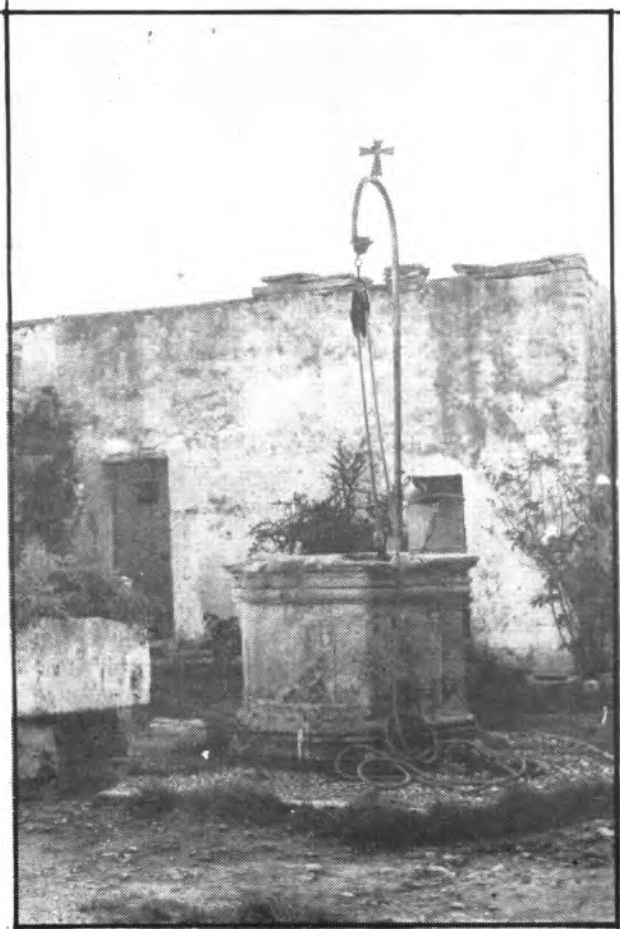
La data de construcció figura en una de les claus que tanquen els arcs de la capella (1885); l'altra clau representa l'escut de la família Jaume.

El nom de Es Pedregar, tal vegada, deu el seu origen a les construccions prehistòriques del voltant, on el més destacable són els dos poblats talaiòtics, situats en els punts anomenats Sa Pleta i Ses

Instruccions prehistòriques

de l'extensa finca de l'Alcariassa

Un esplèndid coll de cisterna de les cases

La Capella-Oratori està dedicada a la Immaculada Concepció.

Cases, on fou trobat en les excavacions el cap d'un guerrer o Mart de bronze segons la mitologia romana, el déu de la guerra. El poblat de Es Pedregar era molt valuós, i del qual es conserva una porta i part de la murada amb filades paral·leles de blocs de pedra ben tallats. Hi havia taliots adosats a la murada i altres en l'interior del recinte, a més d'una trentena d'habitacions.

Els Jaume de Es Pedregar eren propietaris del molí d'En Franc, situat en el carrer d'Es Convent. Així, en 1777, era propietat d'en Miquel Jaume amb un valor de 400 lliures. En 1892 era de Franc Jaume i Sastre.

Joan Clar
Francisc Verdera
Fotos Antoni Monserrat

Escut nobiliari dels Jaume que figura a una de les parets

Noranta-cinc anys ben aprofitats

Fra Antoni Mojer, el frare més vell de la Província

Hem de confessar que ens sentim ben gojosos d'ésser llucmajorers i sobretot quan ens trobam davant homes de tan llarga i virtuosa vida com el nostre paisà, el P. Fra Antoni Mòjer Jaume, que el 26 de març passat complí els seus noranta-cinc anys.

El coneixem de fa estona i sempre l'hem vist amb afanys que comporten l'edu-

cació, l'ensenyament, el Ministeri i la predicació; el recordam de Superior de Cura. Al començament de la Guerra Civil, la Cúria Provincial l'elegí Prior de la petita Comunitat del Santuari on promogué obres importants com el porxo de les arcades que s'erigí davant el roseret de Cura i la reforma del presbiteri de l'església i la nova sacristia

damunt les calaixeres de la qual s'hi posaren unes artístiques pintures del Sr. Francesc Salvà de l'Allapassa.

Quasi nou anys el vàrem tenir absent de Mallorca; era el període del 1.952 al 1.961, destinat com a Prior del Convent del Quintanar de la Orden (Toledo), on tant l'església com la casa Convent mostraven l'estrall de la Guerra fratricida

que ell procurà fer oblidar portant a terme obres diverses; per la seva gestió, la Sra. Maria de Gràcia, neboda de la nostra poetessa, dona Maria Antònia Salvà, casada amb un militar de Marina, va cedir una finca d'hort de gran extensió per edificar-hi un col·legi que encara ara funciona sota la jurisdicció de la Comunitat Franciscana que allí resideix.

Des de l'any 1967, forma part de la Comunitat del Convent de Sant Antoni d'Artà on ha passat la meitat de la seva vida ja com a Director del Col·legi com també de la Joventut Seràfica, tenint en compte que la seva activitat s'estengué a la Germandat de Terciària i a la Germandat de Conradors. Allà hi trobà entitats com la Caixa Rural i persones generoses que li facilitaren la seva meritòria labor.

Som encara prou joves per no haver pogut seguir la seva trajectòria des del seu ingrés a Sant Bonaventura als seus 14 anys. Però gaudint de la seva amistat i amb fraterna conversació a la seva cel·la del Convent d'Artà, un dia molt calorós d'aquest estiu passat amb la companyia de l'amic Sebastià Cardell, li sentírem dir bells passatges de la seva vida que recorda amb memòria fidelíssima, com si el temps s'hagués detingut.

**UNA VOCACIO
PRIMERENCA.**

L'origen de la meua vocació, ens explicava, fou contemplar un dia, al Convent de Sant Bonaventura, un humilíssim frare llec que amb alegria franciscana es dedicava a treballs manuals. La vocació es feu ferma quan jo vaig tenir el goig d'assistir a la missa nova que celebrava el P. Joan Rubí. Vaig sentir una veu interior que em deia: Tu seràs frare franciscà. Va córrer ben depressa cap a ca seva, al carrer de la Punta, núm. 11, on véu per pri-

CARNISSERIA - XARCUTERIA

ZANOQUERA - GARCÍAS

EL SUPER MERCAT DE LA CARN

**CADA SETMANA TENIM LES DARRERES NOVETATS
D'ALTA XARCUTERIA**

- PRIMERES MARQUES DE "PATES"**
- POLLASTRES DE CAMP**
- TOTS ELS DIES TENIM ENTRECOT DE VEDELLA**
- POLLASTRES FARCITS PER ENCARREC**
- PORCELLETES, INDIOTS, ANNERES i POLLASTRES FARCITS PER A BATEIGS I PRIMERES COMUNIONS**

PER A NOSALTRES VOSTE ES PRIMER

BONES FIRES!

Plaça Espanya, 62 - Tel. 66 13 02 - LLUCMAJOR

mera vegada la llum del sol, i tirant-se als braços del seu pare li va dir de sobte: Jo vull ésser frare franciscà. Ell em respongué sense pensar-ho: Què me dius? Tu que precisament ets fill únic? Aquell jove en sortí amb la seva i fou el P. Antoni Ripoll, restaurador del Terç Orde Regular a Espanya el qui el va rebre; se sentia feliç de poder entrar a la casa del Senyor. Era el 29 de juny de 1.911 al Convent d'Artà i, amb motiu de la vinguda del General, P. Angelo de Mattia, s'hi celebrà una Missa Pontifical, després de la qual, el P. Mòjer va rebre la vestició juntament amb altres sis joves entre ells els PP. Guillem Rigo, Mateu Amorós i Gabriel Tous, tots ells ja morts; el 8 de setembre del 1912, va professar a mans del P. Mestre de Novicis, Fra Arnau Rigo, futur General de l'Ordre.

ORDENACIO A LLEIDA.

Féu els estudis de Teologia i Filosofia amb el P. Bartomeu Salvà, de can Pere Llapassa; fou ordenat sacerdot a la ciutat de Lleida el 1916 pel Bisbe Josep Miralles. Féu la carrera de Magisteri, dedicant-se a l'ensenyament a Lluçmajor, Palma, Inca i Artà. Aconsejllat pel P. Salvà, es va dedicar a la predicació que exercità amb gran zel a les troncs de moltes esglésies de l'illa.

Tots els estius dirigí tandes d'exercicis espirituals i això ho va fer fins als noranta anys.

Tal volta el que de més agradable conserva dins la memòria és la tasca com a Director de la Joventut Seràfica tant a Palma com a Lluçmajor; aquí, durant aquests quatre anys, recorda, com si fos avui, el grup de joves entusiastes, com eren a Lluç Barca, en Bernat Pelat, n'Andreu des Jutjat, en Toni Xiu i molts altres. També va ésser Director de la Congregació de les Filles de Maria.

LA FAMILIA DE CAN MANYO.

Com som a Lluçmajor sent vibrar les cordes més

El P. Antoni Mòjer, fa uns deu anys, al Santuari de Cura

íntimes del seu ésser i ens parla de Can Manyo, d'on era el seu pare i visiblement emocionat, la casa de la seva mare. El meu pare, Toni Mòjer Sastre, fou director de la banda de música del partit Conservador i perquè tenia bona veu, durant la seva joventut, cantava en les funcions recreatives a l'escola del Saló; havia estat, fent el servei militar, sergent de la banda d'infanteria de Palma. De família humil, sabia, no obstant, llegir i escriure molt bé i per les seves converses es veia que era persona molt intel·ligent.

Quan passaren a viure del carrer de Sa Punta, al carrer de Sa Font —els meus pares havien comprat la casa de na Jaquetona, al costat de Son Reus— el seu pare continuava cuidant-se de la correspondència que repartia llavors Mestre Samà. Eren els anys de la liquidació dels restes de l'imperi colonial —la Guerra de Cuba i de Filipines—, quan es feien sentir més que mai les veus de: Han de venir els

ianquis i mos mataran a tots. El seu pare va ésser vice-president del Jutjat i suplent del secretari Rabassa de Felanitx.

Tornant a l'activitat musical del seu pare, cal fer constar que va aprendre el solfeig amb Mn. Cardell, (a) Alegria, que era organista i tenia un altre germà que era molt millor encara que aquell i pertanyia al convent de Sant Felip Heri de Palma. Va compondre música profana, però s'ha perdut, tot ha fet ull!

Recorda el P. Mòjer una cançó referida al seu pare en relació a una festa popular on es muntava una mena de cadafal. Diu així: Ses al.lotes diuen totes que en Manyo no vol tocar perquè es Batle ha fet posar un cadafal de sis bótes.

També ens afirma que la seva mare, el mateix que el seu progenitor, sabia escriure i llegir i a vegades fins i tot el suplía en l'administració de Correus. De la família recorda el traspass del seu pare als 77

anys, de la seva mare als 86, de la germana Catalina, als 90, i de l'altra, Francisca, als 72.

Rememora, com cal, també la seva família espiritual, i més que res els seus germans religiosos nascuts a la nostra vila dels quals n'hi ha deu de difunts i quatre, exceptuant ell, encara vivents. Els primers són: Bartomeu Clar Barceló, Antoni Ripoll Salvà, Joan Garau Puig, Joan Mulet Caldés, Antoni Joan Joan, Miquel Vidal Montserrat, Joan Mesquida Pastor, Bernat Mut Jaume, Bartomeu Salvà Salvà i Llorenç Salvà Rafal. Els segons són: Francesc Company Mas, Antoni Rafal Caldés, Sebastià Rubí Garau i Llorenç Tomàs Janer. En resum una nombrosa nòmina de la qual n'hauré de fer la història algun dia.

AMOR PER LLUCMAJOR.

Abans d'acabar diguem que la nostra visita a la seva cel.la fou tan inesperada i agradable que de seguida ens manifestà amb abundor de sentiments tot el que per a ell era Lluçmajor: Es, diu, la pàtria agradable del meu cor i que sempre ha estat l'objecte dels meus amors. Encara que hagi passat la meitat de la meua vida allunyat de Lluçmajor, ens afirma, sempre l'he apreciat i l'estimaré fins que m'oo donarà l'últim batec.

Un poeta li dedicà el 1983 aquests quartets que són compendi dels millors ideals de la seva vida:

Llarga ha estat la vostra tasca
Amic, molt heu treballat.
No us ha fet por la borrasca,
que sol passar aviat.

Pau i Bé heu tingut per lema
en tots els vostres afanys.
Pau i Bé, un foc que crema.
Ja fa noranta-dos anys.

Foc que alimenta la flama
del vostre amor franciscà,
foc que il.lumina la fama
que també heu sabut

guanyar.
Que és de ver que la vida i la mort Déu la té dins les seves mans!. Molts anys, encara molts més, us en desitjam, Pare Toni.

Bartomeu Font i Obrador.

Fran Llorenç Tomàs i Janer

Fra Llorenç Tomàs i Janer, de can Fullaneta, fill de pare llucmajorer i mare randina, matrimoni de fondes arrels cristianes, neix al carrer de Sa Fira, de Llucmajor, el dia 3 de gener del 1902. És el fill darrer de la família, 4 germans i una germana, i aprèn les primeres lletres al Convent de Sant Bonaventura de la nostra ciutat allà on deien, aleshores, "S'Escola petita", ubicada al fons de l'actual patiet del Convent. Té un record encara vivíssim del seu primer mestre, Fra Julià Niell, mort a Cura i enterrat a Randa. De nin, se li devetla la seva vocació religiosa i els seus pares no li posen cap obstacle per a seguir-la, com no ho havien fet tampoc al seu germà major, Gabriel, que morí al Convent dels Franciscans d'Artà a l'edat de 16 anys, essent-hi encara estudiant. Fra Llorenç, nin, fou escolanet al convent de la nostra vila fins a l'edat de 11 anys i, passat després a Sant Francesc, de Ciutat, ho continua essent i hi comença a estudiar i arriba a aprendre el MUSA, AE, però decideix ésser frare llec. L'any 1917 rep la vestició a Llucmajor de mans del Procurador General P. Arnau Rigo i el prior del Convent era el P. Guillem Rigo, germà de l'esmentat Procurador. El Prior morí a la nostra ciutat l'any del grip, 1918. Fra

Llorenç recorda que eren 22 novicis i n'hi havia tres de Llucmajor: Francesc Company, Miquel Mas i el nostre entrevistat, el més jove net de tot l'estol, 15 anys, i amb el seu cor ple d'il·lusions Foren de la seva promoció el P. Mateu Colom, el P. Francesc Amengual, el P. Joan Caldentey, el P. Antoni Bauçà, el P. Guillem Frontera, etc.

Professora a Artà, i essent-hi postulant tingué el goig de conèixer el fundador del T.O.R. de Mallorca, el Rnd. P. Antoni Ripoll, llucmajorer, les despulles del qual reposen al centre del nostre convent, i ens diu que aquest era un home senzill, bondadós i molt comprensiu i que cuidava amb esment especial les plantes de l'hort que hi havia al convent d'Artà.

Acabada la Guerra Civil Espanyola, l'any 1940 parteix cap a Madrid amb el P. Rigo, nebot del P. Antoni Rigo, i el P. Cristòfor Esteva —molt recordat a Llucmajor pel seu apostolat entre els joves seràfics— per fundar-hi una parròquia a "San Francisco de Vallecas" i en va poder veure la inauguració definitiva durant els sis anys que hi va ésser.

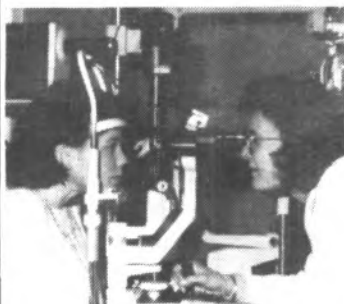
El 1950, l'Any Sant, es trobava ja feia temps a Roma al Convent dels franciscans de Sant Joan Degollat i hi pogué veure algunes canonitzacions cosa que l'omplí de satisfacció

espiritual. Però els franciscans de la Província d'Assís (Itàlia) funden una parròquia, San Estanislao, al Paraguai (Amèrica) i Fra Llorenç, voluntari, es fa missioner: Tres pares franciscans, dos

de Mallorca i un italià, el seu company de missió, i ell són rebuts en audiència particular pel Papa Pius XII a les acaballes de l'any i els beneeix el Santcrist de Missioner. Parteix, ple de zel apostòlic, cap

CENTRE OPTIC
EXPOLENT

C. Berga, 26 - Tel. 26 33 74 S'ARENAL

LENTS DE CONTACTE
CONTROL VISIO
M. Paloma Garí
Optica Optometrista
Contactòloga

TUS RIÑONES
SALVAN DOS
VIDAS

al nou destí l'any 1951 juntament amb els seus companys. Els dos mallorquins van a Matto Grosso i ell i el seu companyó a la parròquia esmentada i hi viu per espai de sis anys. Durant aquest temps tingué ocasió de fer alguns viatges. Va visitar Asunción, la capital del Paraguai, i també Rosario (Argentina). Els viatges no eren gens còmodes: desplaçaments per riu, per camins de terra plens de fang o abundants de pols i dins una carreta on cabien una dotzena de persones. Solien durar nits i dies sencers, però els paisatges que en podien contemplar compensaven les incomoditats sofertes. Els animals domèstics anaven a lloure per dins els pobles, la verdor era constant i cridaven l'esment els cavalls que eren molt mansos.

Acabats els 6 anys de servei a San Estanislao, el PP. Franciscans de la Província de Sicília funden a Sao Paulo (Brasil) i Fra Llorenç, amb el permís dels seus superiors, hi va acompanyant un P. Sicilià i hi viu tres anys. No tenen capella i aprofiten una sala capaç per unes dotzenes de persones. Va visitar Rio Janeiro i encara en guarda una impressió agradableíssima, singularment d'una processó que hi va veure el dia del Corpus Christi. No li va fer por la llengua portuguesa, perquè entre l'italià, el castellà i el català de Mallorca va poder sortir del pas.

Però no acaba aquí el peregrinar del nostre missioner. Ara són els franciscans de la Província de la Immaculada Americana (U.S.A.) els qui funden a Coronel Oviedo (Paraguay) i necessiten qui els cuidi i per indicació dels seus Superiors Fra Llorenç, obedient, hi va per ajudar-los i té cura de l'església i de tota la casa durant tres anys tenint-hi un bisbe franciscà, Mons Jeroni Pequillo.

Fra Llorenç, passats 12 anys, com un alè, lluny dels seus i de la seva estimada illa, és destinat a Palma

de Mallorca al Convent de Sant Francesc i està dos anys (1963-65). Molt amic del P. Llorenç Garí que coneix a fons Terra Santa, n'hi parla amb freqüència i a Fra Llorenç se li fa més punyent el desig que des de petit sempre havia tingut de visitar-la. Ho exposa als seus Superiors i n'aconsegueix el permís. Parteix pel mes d'abril del 1965 amb una peregrinació que hi anava des de Madrid. S'hi ajunta a Mallorca. Ell era l'únic de la nostra illa i hi va conèixer un capellà castrense que havia estat destinat un parell d'anys a Mallorca i també va fer amistat molt profunda amb un Sr. de Puerto Rico. Recorreguts els principals llocs Sants i algunes ciutats d'Egipte, en tornà meravellat i més amorós de Jesús que mai i li causà una forta impressió espiritual la visita de la muntanya del Tabor.

L'octubre del mateix any, 1965, fou destinat a Lluçmajor, li digueren que hi seria de pas, però ja en fa 21 i encara hi és.

Malgrat els seus molts anys, és un home simpàtic i atent per això li volem donar l'enhorabona més cordial pels serveis que ha fet al T.O.R. de Sant Francesc i desitjant que

la seva estada entre nosaltres li sigui agradable i li agraim les atencions que ha tingut envers dels qui

li han fet aquesta entrevista.

Sebastià Cardell

"la Caixa"

CAIXA
DE
PENSIONS

Muebles
JAUME

Convento, 109 - Tel. 66 03 50
LLUCMAJOR (MALLORCA)

capritx

moda íntima

∴ DE SA FONT, 17 - LLUCMAJOR - Tel. 662240

GOVERN BALEAR

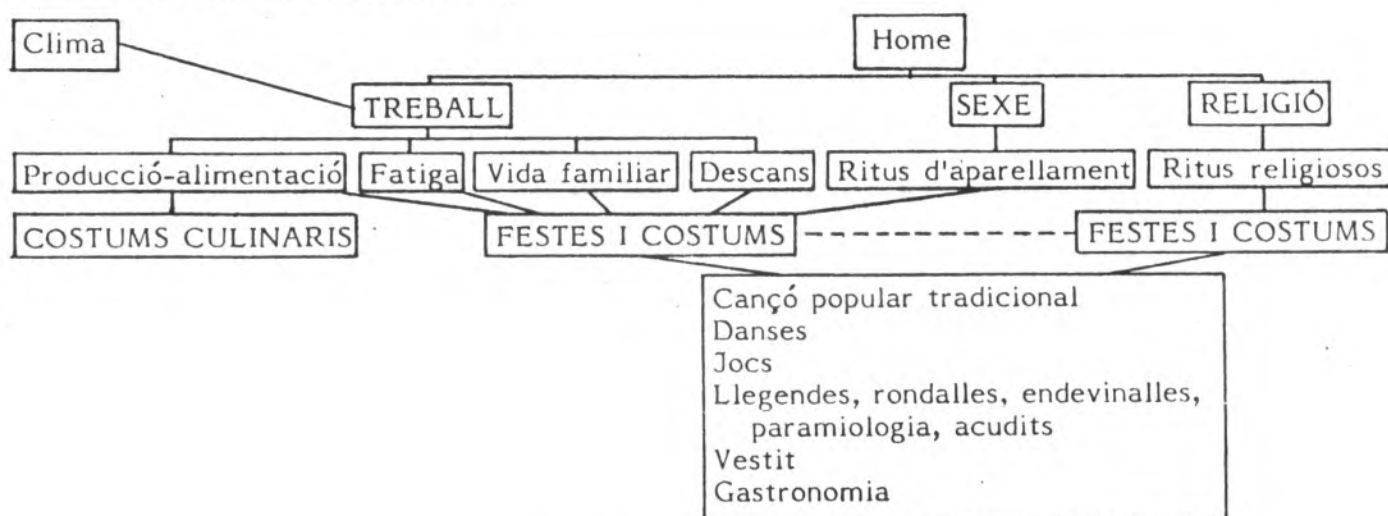

Conselleria d'Educació i Cultura

ASSOCIACIO PREMSA FORANA

FESTES I COSTUMS

I - DIAGRAMA DE CONTINGUTS

II.-OBJECTIUS GENERALS

a) Descriure el treball, sexe i religió com a elements determinants de festes i costums.

b) Diferenciar els elements integrants de cadascuna de les festes.

c) Comentar el sentit de participació.

Cada objectiu general enquadra les tres àrees cognoscitiva, afectiva i psicomotriu descrites en el estudi de Bloom.

III.-ELEMENTS REALS ACTUALS

*8 de setembre, Nativitat de la Mare de Déu.

Festa coneguda també pel nom de "la Mare de Déu dels missatges" al ésser la data del canvi de lloc de treball de la gent que treballava a les possessions. Es inici i acabatall del cicle de les festes pre-cristianes del blat i, en definitiva, de tot el cicle agrícola. Sa importància és ben palpable al ésser festa patronal o "pa-

trona" de vuit pobles de Mallorca (a Santa Margalida es fa la festa de la Beata). Festa, idò, ben generalitzada i sòlament superada —a nivell de calendari laboral i deixant de banda les "Festes Nacionals"— per Sant Antoni i les "segones" o "mitjanes" festes de Nadal i Pasqua.

*29 de setembre, Sant Miquel.

Comença el nou cicle anyal; inici caracteritzat pel sementer —la sembra— i la verema.

Les nits comencen a allargar-se i... bon temps per anar a de rondalles.

*Octubre, festes del most. Després de la verema (i amb relleu especial a Binisalem).

Cançons de picat, jotes i mateixes i... els fideus amb cabra salvatge, sopar dels "tais".

*Octubre, cercades d'esclatasangs i altres bolets.

*Octubre, fires. Sobretot a la part meridional del Plà (Campos, Llucmajor, Porreres, San-

tany).

*21 d'octubre, Festa de les Verges. Caracteritzada pels bunyols i les cançons.

*1 i 2 de novembre, Tots Sants i els Morts. Temps de pau en el camp, eixarxar voreres, exsecallar... bon temps per recordar els avantpassats. Ahir repic de campanes tota la nit i missa a balquena.

*Novembre, festa de l'Oli (en acabar la collita).

*Desembre, ses Matances. Cal fer provisions de carn per a tot l'any mentre els blats van creixent. La gent va descansada i... s'hi escau un ball d'aquells tan vitencs!

*25 de desembre, Nadal. Festa solsticial i religiosa. Matines, torrò, coca de Nadal, el dinar familiar, neules, cançons, el betlem... (Festa doble).

*1er. de gener, Cap d'any. S'inclou dins el conjunt de festes nadalenes.

*5 de gener, els Reis. Significa l'acabatall de les festes nadalenes. Obsequis —ahir calçatins, avui juguetes— als infants.

*17 de gener, sant Antoni Abat.

Patró dels animals. Festa amb relleu especial a Sa Pobla, Artà, Manacor... i que aquests darrers anys ha sofert una clara puixança (onze pobles fan festa "oficial"; molts d'altres fan "mitja festa" i alguns l'han traspasada al diumenge següent). Va precedida dels foguerons.

*20 de gener, Sant Sebastià.

Patró de Ciutat. Festa desapareguda gairebé a tots els pobles. Abans se solia fer, motivada per la pesta. *3 de febrer, Sant Blai. Festa de caire religiós en la qual, a més d'untar el coll d'oli, es beneixen els fruits ("senyorets" de diverses formes, galletes, fruites...)

*Febrer, darrers dies. Dies de bulla que precedeixen en la quarema.

"Sa Rua" a Ciutat, fresses i ximbombades per tot arreu; greixoneres dolces i de porc, ensaïmades amb sobrassada... Dies forts, el Dijous Jarder i el Darrer

Dia.

*Febrer-març, la Quarema. Entra amb el Dimecres de Cendra. Temps d'abstinència i de sermons. Ahir abstinència radical, carn, joc...

*Març-abril, Pasqua.

Després de la llarga abstinència quaresmal, l'esclat de la festa ramadera (pasqua/pasturar, pas). Cançons de 'sales', visita a les 'cases santes', processons—"l'enquentro" amb els botets o capades característiques—, l'anyell, panades, cocarrois, freixura, flaons, rubiols... centurions i el salpàs.

*Abril, romeries.

Després de Pasqua hi havia les processons rogacionals a les ermites de Mallorca (incloses dins les festes de la florida del blat), avui convertides en "barenes" o excursions. Festa que, per imperatius de treball —no agrari— ha decaigut molt. Sobresurten la romeria de la Verge del Cocó i la del Puig de Sant Miquel.

*Maig, mes de Maria.

Antigament es feia gairebé a totes les cases. Avui solament es fa a les esglésies. (Abans algunes fins i tot l'adelantaven en quinze dies per no entorpir la sega de les faves).

*Maig, la tosa.

Operació consistent en tondre les ovelles. El pagès ho sol agafar com a una mitja festa que acaba amb un bon dinar.

*Maig, Moros i Cristians. Festa guerrera, solament conservada a Sòller i Pollença.

*Juny, "Pel juny la falç al puny", diu l'acudit. Ja han començat les messes, el

llarg treball de recollida dels cereals que no acabarà fins a l'amagatzematge de la palla. També se sol fer formatge i es recull la mel. Comeença l'esclat de festes patronals.

Juny, el Corpus.

Festa dels domassos i de les flors. Tradicions gegantines. A Pollença surten "les Agüeles" (dansa religiosa).

*24 de juny, Sant Joan. Se solien sembrar claveïlles. Es la festa en què solia sortir "Sant Joan Pelós" (dansa religiosa) a Felanitx, Son Carrió, Sant Llorenç... Avui sembla que a molts indrets s'ha perdut el costum.

*Juliol-agost.

En haver acabades "ses messes" la gent del camp solia anar a 'rentar-se' a la mar. Era una diada de ple i guanyat descans.

*Agost, festes patronals (també n'hi ha al maig, juny, juliol...)

Coincidint amb la feina acabada del camp (solament falta la recolecció dels fruits dels arbres: figues, ametles, garroves...) gran nombre de pobles (setze) fan les festes patronals: xeremies, correguda del pollastre, missa major, un dinar que no es queda al darrera i una bona revetla. També se solien ballar les dances religioses: "cavallets" a Pollença, Artà i Felanitx; "moratons" a Manacor i "cossiers" a Montuïri, Algaida (també solien ballar el dia de la "Mare de Déu Morta" —15 d'agost—).

ALTRES

3 de maig. Antigament festa de la Santa Creu. Es feia la benedicció dels fruits.

22 de maig, Santa Rita, advocada dels impossibles. Tradició agustiniana. Se solia donar una rosa.

29 de juny, Sant Pere. Dia 30, Sant Marçal (el sant del romàntic)

50 dies després de Pasqua, Cinquagema o Pasqua Granada. Festa del Regne de Aragó, avui perduda. També era doble. Segueix a Catalunya i Menorca.

Guillem Pont

Materiales Construcción

Amengual

glassi
dur

FABRICADO POR FORMICA ESPAÑOLA, S.A.

ALMACEN:

Ronda Migjorn, 154

Teléfono 6C 09 59

LLUCHMAYOR (Mallorca)

PERRUQUERIA

FINA

C/. D'es Vall, 49

CA'N MATIES
BAR - RESTAURANT

TAPES VARIADES
BERENARS

C/. Campos, 1 - LLUCMAJOR

(LOCAL CLIMATITZAT)

MENJARS CASOLANS

Especialitat en: Sopes de matances, arrós brut, porcella rostida, xot rostit i pollastre a l'ast.

*PREUS ESPECIALISSIMS PER A BANQUETS DE:

Noces, comunions i reunions socials

**PROVI LES NOSTRES DELICIOSES HAMBURGUESES
"PINXOS", "PEPITOS" I LA GRAN VARIETAT DE
TAPES**

APARCAMENT PROPI

**OBERT TOTS ELS DIES A EXCEPCIO DEL DILLUNS
HORABAIXA**

GRAN AMBIENT PER A TOTS ELS GUSTS I EDATS

Avd. Carles V - Tel. 66 11 17 - LLUCMAJOR

GOVERN BALEAR

Conselleria d'Educació i Cultura

ASSOCIACIO PREMSA FORANA

Sobre el noms d'alguns núvols de Santanyi

Un dels aspectes de la nostra cultura popular que no ha merescut gaire atenció per part dels investigadors moderns és el dels noms dels núvols. Sense caure en l'error, es pot afirmar que la memòria col·lectiva dels mallorquins no conserva sinó sols una part ínfima dels amplis coneixements meteorològics que fa unes poques dècades encara posseïa, com a resultat d'experiències acumulades segle rera segle i trameses de generació en generació. Avui per avui, poquíssima gent deu estar capacitada per a identificar els niguls dels quals parlaré. Hem perdut l'hàbit d'observar el cel i d'atalaiar l'horitzó. La predicció del temps ens és servida dins la sala d'estar, a través de les cadenes de televisió. Sense el màgic aparell ens trobam desemparrats.

Antany, les fórmules de pronosticació del temps eren fixades dins la memòria amb el joc del llenguatge, mitjançant la rima. Així es deia de l'Arc de Sant Martí: "si surt el matí, pots fer el teu camí; si surt el capvespre, demà faràs festa" O també: "bona gelada, bona diada". Els niguls eren

observats amb molt d'esment. Si apareixien encruats pronosticaven la pluja. El dictat diu que "boira que pastura, aigua segura", i "el cel tavellat, dins quatre dies la terra ha banyat". Qui volia defugir el marge d'error assegurava: "el cel tavellat, en es tres dies és eixut o banyat".

Els núvols que coronaven els cims d'algunes muntanyes concretes eren símbols inequívocs de la pluja imminent:

Sant Salvador duu es capell i Es Castell duu sa gorra, qui té cames ja pot córrer o se banyarà sa pell.

Un dels nuvolats, amb nom propi, més coneguts de Santanyi és l'anomenat En Jordà. Es de color honest, grisenc, i fosc. Apareix sobre Cabrera. De vegades allargassat sobre l'illa, ample d'abaix, en forma de mata. De vegades es congria apilotat i alt amb aglomeracions secundàries. El mariner que el veu s'afanya per entrar a port. L'aigua cau a trempons:

En Jordà damunt Cabrera ha sortit molt furiós trons i llamps de dos en dos i aigo que desespera.

Jo visc amb una quimera que avui o demà plourà perquè he afinat en Jordà cama aquí i cama allà eixancat damunt Cabrera.

També són molt populars els Al.lots de Calonge (o els Al.lots Calongins, més rarament). Deven correspondre als que a molts de llocs en diuen els Fadrins de Santanyi. Aquí els veim a la part de tramuntana o gregal. Són apilotats, blancs i negrosos alhora. Dels Al.lots de Calonge es diu que "seguit, seguit pixotegen".

També molt famós, però menys conegut, és en Paratjal, que surt pel costat de mestral. Si en

Paratjal i en Jordà es topen, pot ésser ferest. Regalen molta d'aigua i quasi sempre vent.

També s'anomena en Botilla, però s'ha oblidat la seva carta d'identitat. Potser era anomenat així per l'aigua que portava. Una cosa semblant podríem dir d'En Gerreta, que apareixia per la part de migjorn. El seu nom ens fa pensar en la seva forma, o potser també en l'aigua que llançava.

La Vinya de Sant Martí és un altre nuvolat plover. Es diu que en vint-i-quatre hores té el raïm madur, és a dir, plou.

També hom parla de la Ciutat de Troia, una boira plovera que sortia per la tramuntana:

Sa tramuntana carrega, deu 'ver d'anar a qualque lloc, posam-mos abaix d'es foc que es llebeig ja torna negre.

Tot això no són més que escapolons d'un ric patrimoni onomàstic que estam a punt de perdre del tot. Faig una crida als qui sentin interès i curiositat pel tema, animant-los a recollir tot el que puguin. Potser es podria realitzar un corpus balearic de noms de núvols. El tema promet ésser força apasionant.

Cosme Aguiló
Santanyi, gener del 1986

IMPRESA

moderna

Tota classe d'impresos, de luxe, comercials i de propaganda.

PAPERERIA

Tot en material escolar i objectes d'escriptori.

PERFUMERIA

Gran exposició d'objectes de regal.

Carrer de Sa Fira, 10 - Tel. 66 03 10 - LLUCMAJOR

FOTO CLAR Perfumería

Reportatges, Fotos d'estudi
carnets. . .

OFERTES EN CAMERES FOTOGRAFÍQUES
VENDA DE CARRETES. . .

C/. Nou, 8 - Tel. 66 06 32 (LLUCMAJOR)

TALLERS LLUCMAJOR

SERVEI OFICIAL

REPARACIONS EN GENERAL
PLANXISTERIA I PINTURA

Ronda de Ponent, s/n.
Tel. 66 12 67

LLUCMAJOR

EL SALO DE PERRUQUERIA
I BELLESA DE LES

GERMANES PUIGSERVER

ELS OFEREIX EL SEU HORARI:
De dimarts a divendres
de 9 a 12 i de 15 a 19
i els dissabtes de 9 a 19

C/. Orient, 2 - Tel. 66 02 87
LLUCMAJOR

CENTRE DE PREPARACIO MATERNAL

Gimnàstica, projecció d'audiovisuals i xerrades
Tot per al benestar psíquic
i físic de l'embarassada

C. Rigo núm. 73 (Llucmajor)
Tel. 66 24 90 (dimarts i dijous horabaixa)
66 17 98 (particular)

sa teulera

CENTRES - RAMS DE NUVIA

PLANTES - CORONES

Carrer Campos 80 - Tel. 66 01 76
Plaça Espanya, 45 - Tel. 66 13 59

SANEAMIENTO
CALEFACCION

Gabriel Oliver

INSTAL·LACIONS SANITARIES
CALEFACCIO
ENERGIA SOLAR

Exposició i Vendes: C/. Born, 2 - Tel. 66 06 52
Taller: Melià, 26 - Tel. 66 16 37 - LLUCMAJOR

Destilerias Reunidas S.A.

**FABRICA DE LICORES Y ALMACEN DE LICORES,
WHISKY, VINOS Y CHAMPAÑAS**

C/. S. Francisco, s/n - Tel. 66 01 78 - LLUCMAJOR (Mallorca)
EDIFICIO DERESA

Els cuiners del Rei

Quan l'home va descobrir l'utilització del foc, va passar de menjar la carn crua a menjar-la torrada i després bullida. Molt més envant va fregir i, amb la introducció del forn, va rostir. Aquest és un procés cultural: el fet de passar de menjar carn crua a torrar-la o bullir-la és, a més d'un avanç culinari, un avanç cultural.

Mallorca com una entitat cultural pròpia que és, té també una cuina pròpia que la defineix; recuperar i reivindicar aquesta cuina, significa recuperar un tros de la nostra idiosincràsia com a poble. Vázquez Montalbán ens diu:

"En otro orden de cosas bastante próximo, he comprobado que la mayor parte de buenas gentes sensibilizadas por la cuestión catalana están al tanto del escaso 14 o/o de inversión que Cataluña recupera del dinero que se lleva el centro. En cambio no tienen ni la menor idea de que entre las señas de identidad catalana destruidas están las señas gastronómicas (...). Ciertamente hay un orden de prioridades y que el objetivo espriano de "salvar las palabras" se me revela fundamental en los tiempos que han corrido y corren. Pero creo legítimo cualquier esfuerzo paralelo para salvar una parcela de identidad que merece un rincón en la memoria colectiva de nuestro Pueblo". (1) Trasladats a Mallorca podem dir allò "dos reals de lo mateix".

El secrets de la cuina se solen transmetre oralment i per la cultura on estam immersos, de mare a filla. Cal tenir en compte, però, que cuinar no és només saber els ingredients d'un plat, també s'han de saber aplicar les tècniques culinàries que per tradició ens són pròpies i sense les quals el plat resultant ja no seria el mateix. Per això és necessari tornar arrera, recordar els consells de les nostres padrines i intentar retrobar tot allò que sabíem i hem anat perdent.

Els cuiners del rei han fet una volta per les cuines de Llucmajor i altres pobles de Mallorca i han trobat que ja no es cuina com abans. No hi han vist aquell arròs engrogat, aquells escaldums de matances ni tants d'altres plats de gust exquisit que es feien a Mallorca fins fa ben poc.

En lloc d'olles de "brou qui torna" han vist sopes de sobre, hamburgueses, salses empotades i una taringa de menjars de gust i qualitat més que dubtosa.

Això no pot anar!, han dit, hi hem de posar remei i dit i fet han posat fil a l'agulla a fi de donar la primera passa a veure si entre tots s'arregla aquesta situació.

En Nestor Luján en el pròleg de "La Cocina Catalana" recorda que:

"Nuestra época tiene de ofrecer una cocina monótona e igualitaria.

En Cataluña los dos enemigos de la cocina catalana han sido la prisa, que hace que se abandonen los viejos platos no sólo en hostelería sino también en la cocina familiar y privada, y el turismo" (2). A més d'aquests perills cal afegir-hi la influència dels mitjans de comunicació que van a massificar els gusts; l'esnobisme que fa que les mestresses de casa s'inclinin més cap a recepte exòtiques o estrangeres que a les pròpies. No volem dir aquí que ens hàgim de tancar i que tot allò que no sigui mallorquí ja no és bo, però només amb un coneixement exhaustiu de la pròpia cuina ens podran sortir bé les receptes importades. No es pot ésser bon traductor si no es coneix prou bé la pròpia llengua, i això és moltes vegades el que passa quan es fan receptes que ens són alienes: la cuinera es transforma en una traductora de cuines estrangeres sense dominar la llengua pròpia.

Una altra cosa de la qual ens hem de conscienciar és la temporalitat de la cuina. Avui trobam gairebé tots els articles alimentaris tot l'any.

Això fa que no ens dugui cap problema fer albergnies farcides pel maig, però no només no ens du problemes sinó que pel fet d'ésser aquestes molt més cares que en plena temporada a moltes mestresses de casa els pareixen més apetitoses. Res més lluny de la realitat. Ningú millor que

Paul Bocuse, introductor de l'expressió "Cuina de Mercat" per explicar-ho:

"La cosa empipadora és que els meus contemporanis semblen anar perdent de mica en mica el sentit del pas de les estacions, el sentit del ritu, del cerimonial que cada estació ens porta amb les seves particularitats pròpies. Per Nadal volem menjar espàrrecs, per cap d'any maduixes i per Pasqua els ve de gust la caçal. Hem de recordar que els tomàquets són per l'agost, les cireres més gustoses vénen el juny..., que el calendari intervé sempre en la preparació dels menús". (3).

Aquestes notes, no són un "numerus clausus"; hi ha d'altres perills que no tan sols han fet oblidar la cuina mallorquina sinó que han contribuït a degradar la capacitat culinària de la mestressa illenca.

Sabem que poc hi podem fer, però, si ens ajudau, tal vegada poguessin treure en clar antigues receptes, tècniques i consells que ens facin mantenir viva una part de la nostra cultura.

- (1) M. Vázquez Montalbán "La Cocina Catalana" pag. 17. - Ed. 62 Barna. 1979.
 (2) Ob. Cit. Pag. 13. Pròleg de Nestor Luján
 (3) Paul Bocuse "La Cuina de Mercat, 1" pag. 10. Ed. 62. Barna. 1.986.

LA RECEPTE DEL MES: BACALLA AMB PREBES.

Ingredients (per a sis persones).

- 1 qug de bacallà gruixat.
- 4 qugs. de prebes vermells
- 1 qug. de patates (en sobran)
- Oli, julivert i alls al gust.
- una greixonera de fang amb el cul pla.

PREPARACIO.

El dia abans, es talla el bacallà (trossos de 4x4 cmts.) i es posa en remull. S'ha de canviar l'aigua 3 ó 4 vegades. Després de degotat (amb un pedaç per eixugar el peix), s'enferinao, es fregeix i es guarda.

Quan els prebes esti-

guin torrats, fets nets i tallats en trinxes d'un dit, es trenpen just amb oli i s'hi posa julivert i alls tot tallat molt petit, es remena i es guarda.

En una pella es fregeix patata tallada rodona just la necessària per omplir el cul de la greixonera. Amb l'oli que hem frit, s'unta la greixonera i es posa el primer sostre de patata que no serà frita del tot, sinó tan sols morta. El segueix un sostre de prebes i damunt s'hi col·loca el bacallà ben compost. Es tapa de prebes el peix, i s'hi posa el suc que han fet els prebes. D'aquesta manera es posa al foc i quan comença a fer glec-glec es duu a la taula acompanyat d'un bon vi negre. Bon profit!

AUTO ESCUELA

Rafael Fiol

LLUCMAJOR: Pescadors, 19 - Tel. 66 02 46

S'ARENAL: Pl. dels Nins, 3 - Tel. 26 43 51

PISTA DE PRACTIQUES: Telèfon 66 17 25

ELEFANT

**Un lloc on la bona
marxa no es deslliga
del bon gust**

Plaça Espanya

Tel. 66 15 17

LLUCMAJOR

RESTAURANT

GRAN VIA

**NOCES - BANQUETS - COMUNIONS
I BATEJOS**

Informació: 66 03 17

**MATERIALS DE
CONSTRUCCIO
ANTONI VIDAL**

- *AGENT "FIBROTUBO"
- *TOTA CLASSE DE MATERIAL DE TEST MALLORQUI
- *URALITA, MATERIAL PLASTIC
- *MATERIALS DE CONSTRUCCIO

SERVEI A DOMICILI

Tel. 66 06 88

Cristaleria Lluçmajor

Envidrat d'obres - Miralls - Vidres de Color - Decorats -
Vidres en general

Ronda Migjorn, 105 - Teléf. 66 14 93 - LLUCMAJOR (Mallorca)

SERVEI A DOMICILI

Tel. 66 06 88

**FERROS ARTISTICS
I FORJATS**

**ESPECIALITAT EN
TREBALLS D'ALUMINI**

CERRAJERIA

Jaime Maimó

Villa de Madrid, 4
Avd. Carles V, s/n - Tel. 66 06 82

LLUCMAJOR
(MALLORCA)

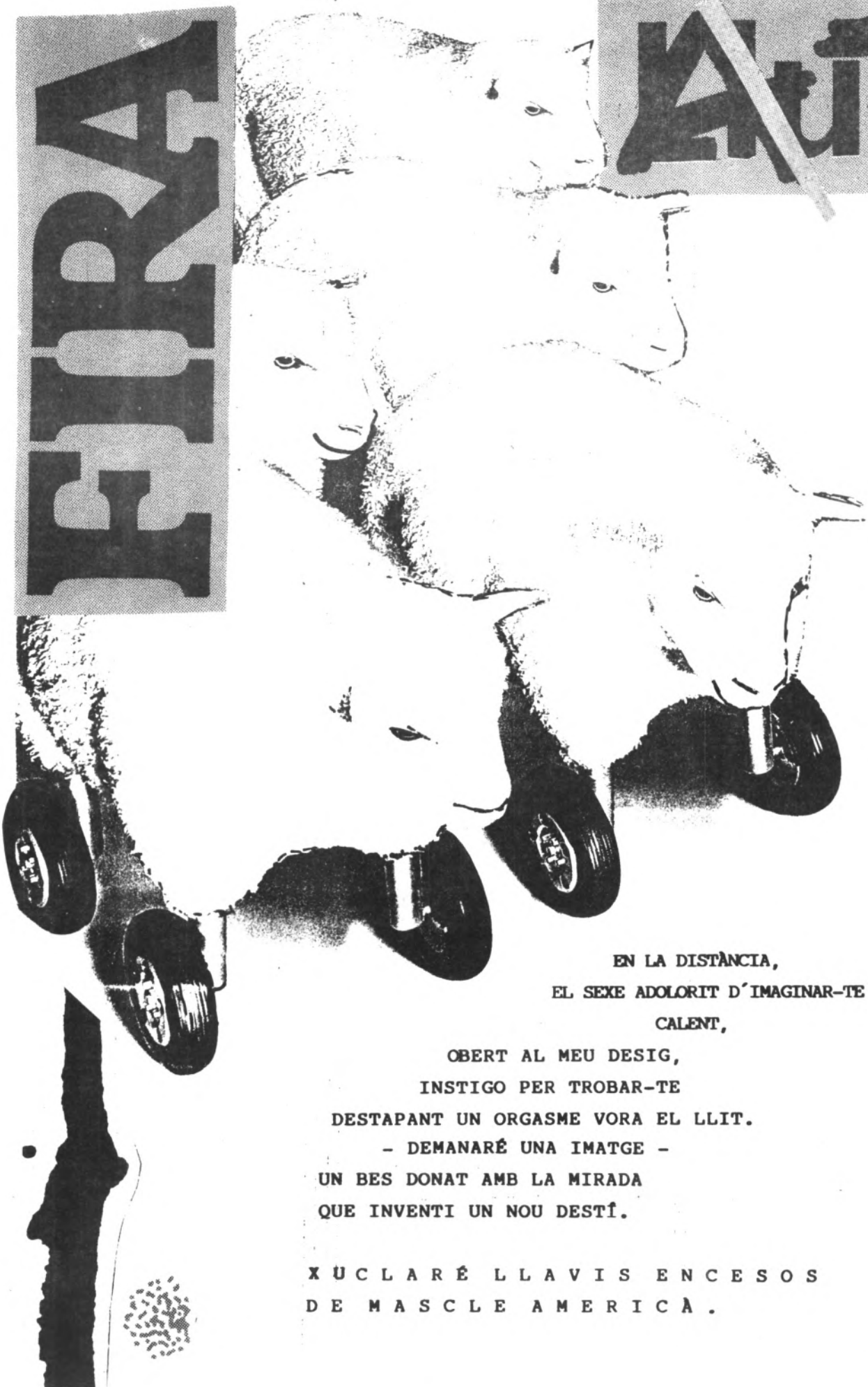

AFFERS

FIRA

LA

EN LA DISTÀNCIA,
EL SEXE ADOLORIT D'IMAGINAR-TE
CALENT,

OBERT AL MEU DESIG,
INSTIGO PER TROBAR-TE
DESTAPANT UN ORGASME VORA EL LLIT.
- DEMANARÉ UNA IMATGE -
UN BES DONAT AMB LA MIRADA
QUE INVENTI UN NOU DESTÍ.

XUCLARÉ LLAVIS ENCESOS
DE MASCLE AMERICÀ.

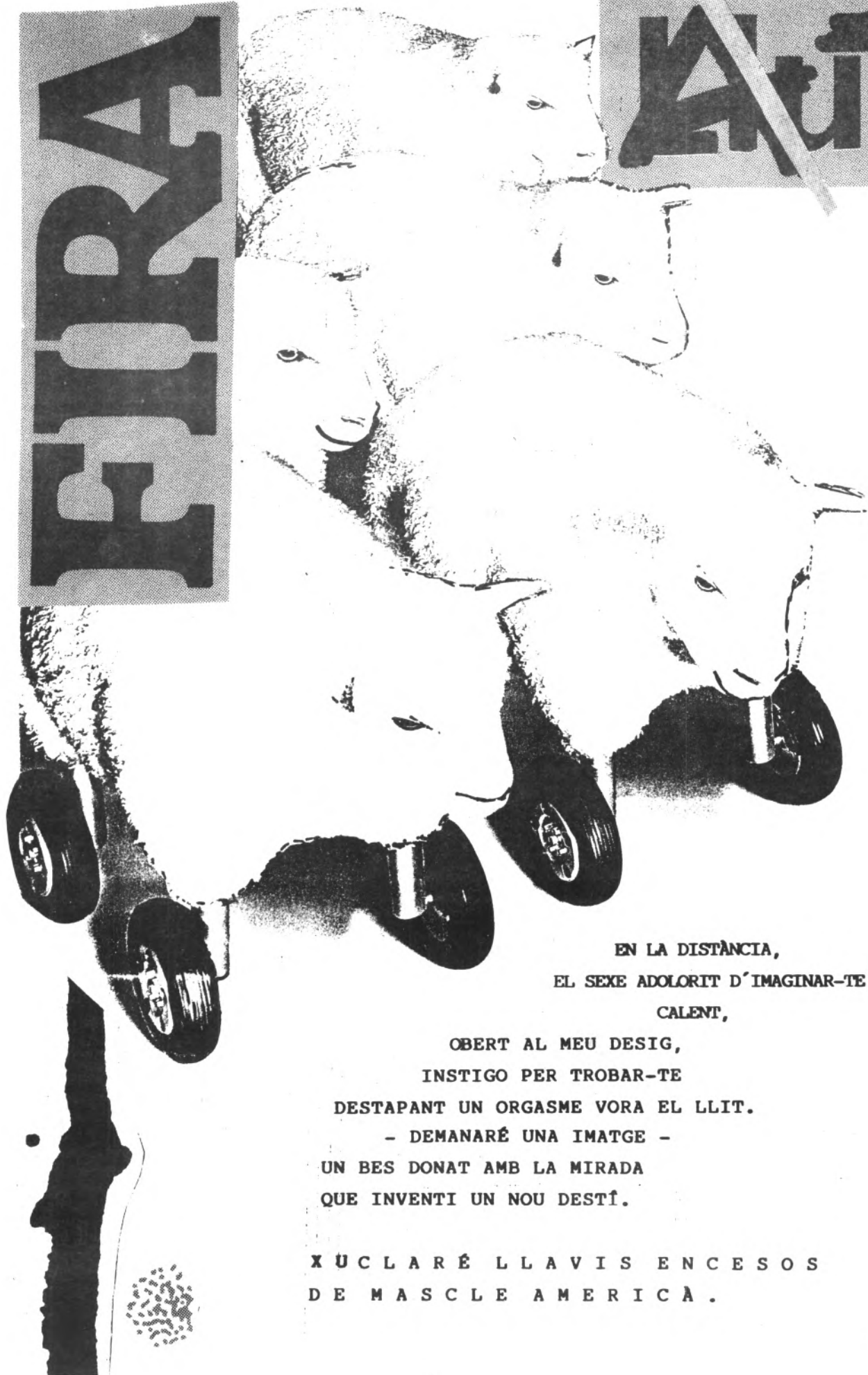

AFERS

FIRA

LAURA

EN LA DISTÀNCIA,
EL SEXE ADOLORIT D'IMAGINAR-TE
CALENT,

OBERT AL MEU DESIG,
INSTIGO PER TROBAR-TE
DESTAPANT UN ORGASME VORA EL LLIT.
- DEMANARÉ UNA IMATGE -
UN BES DONAT AMB LA MIRADA
QUE INVENTI UN NOU DESTÍ.

XUCLARÉ LLAVIS ENCESOS
DE MASCLE AMERICÀ.

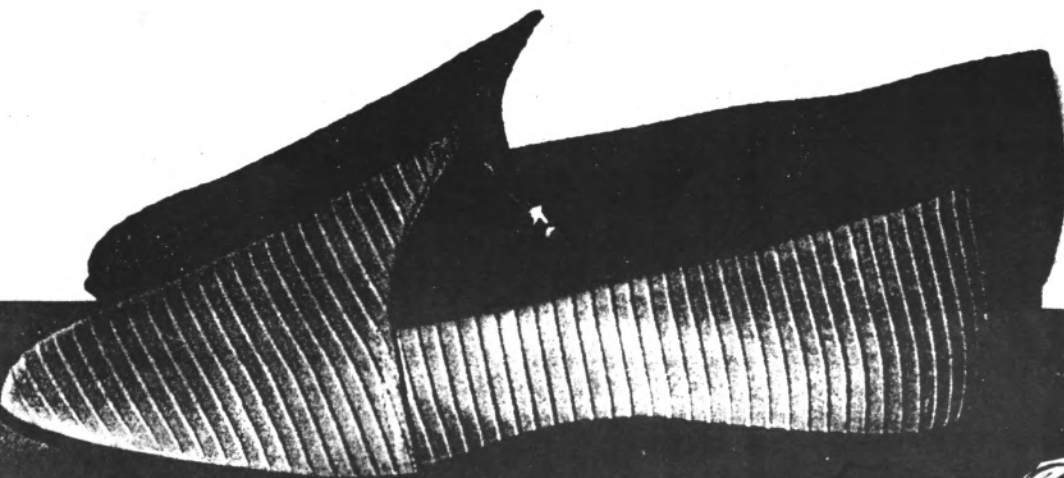
FAVORERA

JO VOLDRIA ESSER SUC
I AMARAR-TE TOTA SENCERA

ARA EM BUID EN AQUESTA DARRERIA
I LA MEVA ÀNSIA MAI NO SERÀ SADOLLADA

LA MEVA SALIVA SEGUIRÀ CRIDANT EL PUBIS DEL TEU INFINIT JOC
POTSER LLENEGANT SOBRE L'AIGUA DEL NOSTRE DESFICI
POTSER LLUNY DE LES MENTIDES BLANQUES

TANMATEIX
AMB DELER T'ESPER I DESITJ QUE TOTA LA BLANCOR QUE CAP
DINS LA INFINITUD DEL TRULL
ENS PLOGUI MENTRE TU I JO SIGUEM
UNA SOLA PARAULA UN SOL COS

Ouf, un peu de fraîcheur.

calor natural
armonía de hogar

JØTUL®
chimeneas y estufas

PALMA
46 51 05

POLLENÇA
53 14 71

SA POBLA
54 14 01

LLUCMAJOR
66 04 43

San Jover

PL. ESPANYA N'47

**BAR
TABU**

VOS OFEREIX ELS SEUS
SERVICIS

TAPES VARIADES
AMBIENT AGRADABLE

Plaça Espanya, 26 - Tel. 66 00 45
LLUCMAJOR

**BITLLETS DE VAIXELL
I D'AVIÓ**

OFERTA ESPECIAL VAIXELL

**ANADA I TORNADA
4 PERSONES I EL COTXE
40.900 Ptes.**

TOTS AQUESTS SERVEIS ELS TROBAREU A
"VIATGES XALOKI", SENSE CAP TIPUS DE
SUPLEMENT SOBRE EL PREU OFICIAL

C/ Maria Antònia Salvà, 38
Tel. 26 74 50 - 54 - 58

S'ARENAL

Es mussolet m'ha contat que amb s'adquisició d'una casa per edificar es nou centre sanitari, hi ha hagut molt de rebumbori i més d'una estirada. Dues opcions estaven sobre la taula, una casa en es carrer de Sant Miquel i s'altra en es d'Antoni Maura. I sa segona tenia ses benediccions de sa Conselleria de Sanitat ja des d'es principi, sa primera cercava qualche padrí dins es membres d'es Consistori i fins i tot devers es Parlament Balear.

Com era d'esperar, va sortir elegida s'oferta que comptava amb so vist-i-plau d'es conseller de Sanitat, Oliver Capó, ja que és aqueixa Conselleria sa qui ha de córrer amb ses despeses d'es pressupost que costarà convertir s'antiga fàbrica de sabates en un nou centre sanitari.

S'Ajuntament ha pagat deuvut milions de pessetes i per sa casa des carrer de Sant Miquel, es propietari havia fixat es preu en vint-i-un milions. En una paraula, tothom agrana cap a ell.

****

Es més passat, es president de La Generalitat de Catalunya, honorable Jordi Pujol, va visitar sa veïnada muntanya de Cura amb so propòsit de contemplar sa cova de Ramon Llull. Se coneix que després de veure es paratges allà on el beat va fer vida d'ermita li va despertar sa talent i va fer aturada i fonda en es celler de Randa.

S'òliba que vetllava damunt es lladoner de sa placeta de l'Església, m'ha con-

tat que tant l'honorable president com es qui l'acompanyaven estaren bastant bé de barra. I si no ho creis, vos diré que en Joan Tauler i companyia posaren damunt sa taula: setze raccions d'arròs brut, tretze i mitja de llom amb col i dues de costelles de me. I, per tenir bona boca, acabaren amb gelat d'ametlla de Felanitx amb gató. Tot regat amb vi i unes bones herbes de la casa.

Diuen que Jordi Pujol se llepava es dits i que va dir ar en Joan que trobaria qualche forat a s'agenda per tornar a repetir sa visita a Randa.

****

Ses darreres brusques han desxondit molt es mussolet —era necessari perquè sa calor li havia donat molta pardaleria— i ara no n'hi escapa ni una. Diu que a ses pròximes eleccions municipals votarà aquella llista que presenti com a regidor qualche veí d'es seu carrer.

I t'és igual d'es partit que sia?, li vaig demanar. "Tant ses me'n dóna", contestà; s'única condició és que visca a prop de ca meva". Davant sa meva cara de sorpresa me va explicar que sempre té es seus avantatges viure aprop d'es domicili d'un regidor i que si no ho creia que ho demanàs an es veïns d'es Carrer d'Es Vall que, abans de dire, els hauran arreglat totes ses voravies.

****

I ja no me'n recordava! Han arribat ses Fires, unes bones Fires perquè han estat humides com volen es page-

sos perquè per Sant Miquel i el s'endemà va caure aigua a portadores per tot es terme. Molt prest rompan ses pastures i per ventura també sortirà qualche esclata-sang.

Es foravilers estan molt contents amb sa ploguda, però més d'un que va quedar anegat en es camí de S'Aguila, devora s'avenc de Son Gall, s'exclamà tan fort que a l'amo En Toni ses oreies li siularen quasi dos dies. Són coses que passen i que no passen com es brou i ses taiades p'es forat de s'avenc. Molts d'anys a tots. Que no baixin ses ametles i que es tords que ja arriben no venguin contaminats de s'esclafit que va pegar sa central nuclear de Chernobyl.

****

Tant el Govern Balear com el Consell Insular de Mallorca estan fent molts d'esforços per mantenir la nostra mar Mediterrània neta. Amb tot i això, n'hi ha que no en fan molt de cas.

A S'Estanyol, mariners i estiejants aquests dies anaven molt bufats quan veien que cert personatge que té barca per aquestes contrades, en vistes que ja era vella, en lloc de fer-ne llenya, va decidir que seria més econòmic fer la barca (sense motor) a S'Illot i esperar que un temporal l'esfondràs. El que sembla que no va pensar (i si ho va pensar, pitjor) és que els troços de l'embarcació arribarien a l'única platja que té S'Estanyol embrutant-la o, si se n'anaven mar endins, a la deriva, serien un perill per als navegants, i sobretot per als estanyolers.

****

Aquests dies de festes i pregó, l'òliba ha tengut, entre el campanar de l'església i la torreta del rellotge de la Casa de la Vila, un lloc magnífic per observar allò que es cuinava per plaça. Si el que va sentir és veritat un ex-dirigent d'UM va anar a la Casa del PSOE per oferir els seus serveis però la proposta no va anar bé, i no va ser acceptada. Motius? No els sabem. Suposicions? N'hi ha moltes.

L'òliba creu que va ser a causa que el partit en aquest moment no està interessat en aquesta persona. No creu que la pugui beneficiar en res.

El mussol, menys pràctic i més idealista veia clar (encara que els mussols no hi veuen molt) que un home, que sempre ha militat a partits qualificats pel PSOE com a dretes, no podria ser admès i menys com a cap de llista per Lluçmajor.

El falcó, ho veia d'una altra manera. Recordava les declaracions que, en certa ocasió, va fer aquest ex-umeta, dient que es considerava un home de centre-esquerra. I si ver-taderament ho fos? ¿Passaria a formar part del sector crític i no dels oficialistes que són els qui ara tenen la pella pel mànec?. Es un element que no convé al partit. Molts d'elements de centre-esquerra, com també es qualifica el Sr. Suárez, podrien fer caure el partit en desgràcia davant la banca i això no convé a cap preu. Qui tendrà raó? Per què no l'han volgut?

TALLER MECANICO

J. TOMAS

REPARACION AUTOMOVILES

C/ Antonio Maura, 50

Tel 661472

LLUCMAJOR

TEST

ETS UNA PERSONA ELEGANT?

- 1.-Estèticament t'agrada més
a.-Manuel Fraga
b.-Gerardo Iglesias
c.-Adolfo Suárez

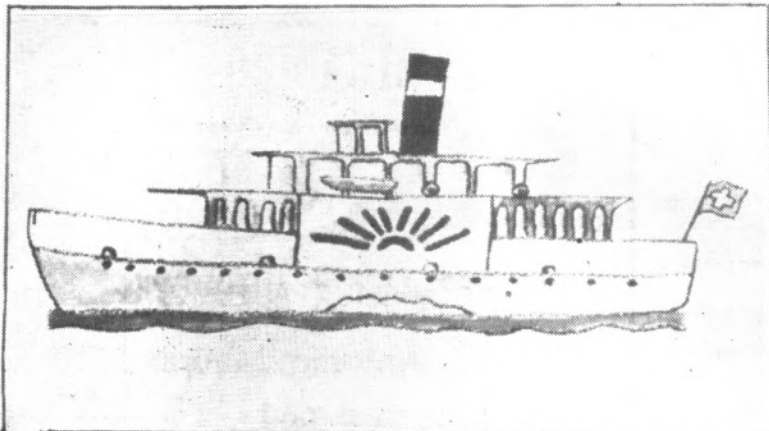

- 2.-Trobes més elegant
a.-Melvin Douglas
b.-Gary Cooper
c.-Ronald Colman

- 3.-Per posar-te al dia sobre alta costura,
llegiries:
a.-ELLE
b.-Dùnia
c.-VOGUE

- 4.-Què trobes de bon to per berenar:
a.-Cafè amb llet i ensaïmades
b.-Caviar amb xampany
c.-Suc de taronja i torradetes amb mermelada

- 5.-Si haguessis de passar per persona distingida, viat-
jaries:
a.-En tren
b.-En barco
c.-En avió

6.-Com exemple de literatura exquisita, proposaries

- a.-Rafael Albertí
- b.-Evelyn Wangh
- c.-Llorenç Villalonga

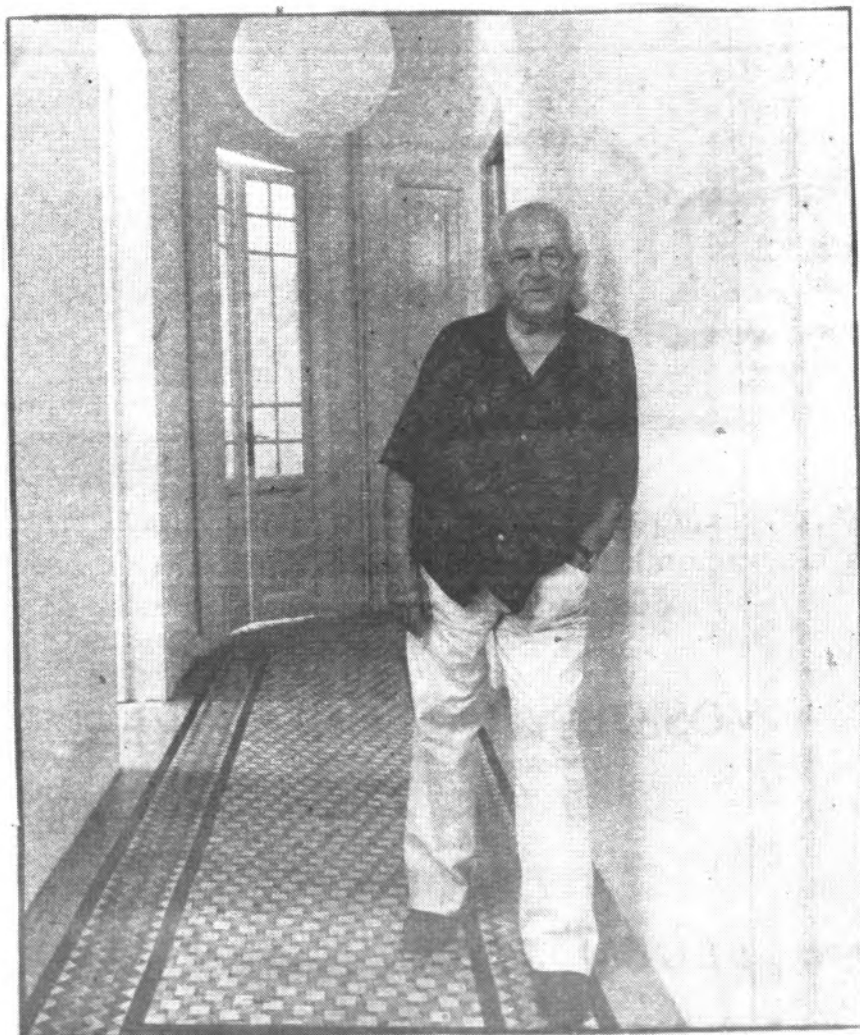

7.-Sempre has admirat per la seva elegància:

- a.-Lauren Bacall
- b.-Ingrid Bergman
- c.-Anük Ainé

8.-Si necessites una excusa per no assistir a una festa, diries

- a.-Tenc mal de cap
- b.-Les anxoives d'ahir em feren un còlic de mal tot pesta
- c.-Estic deprimit

9.-El teu deport és:

- a.-El handball
- b.-El tennis
- c.-L'esgrima

10.-El gènere cinematogràfic que t'apassiona és:

- a.-La ciència-ficció
- b.-L'alta comèdia
- c.-El western

(Solucions pàgina del Passatemp)

COMESTIBLES - CONGELATS

CLAR

AQUEST ESTABLIMENT VOS DESITJA BONES FIRES

C/. Bisbe Taixaquet, 62 - Tel. 66 03 93 - LLUCMAJOR

S'AMFORA

**S'Amfora, en el cinquè aniversari de la seva obertura,
regracia la seva nombrosa clientela per la confiança
demostrada**

VOS DESITJA BONES FIRES!

C/. Font, 8 LLUCMAJOR

esports

C.D. Espanya

DIRECTIVA Y PLANTILLA DELS EQUIPS ESPANYISTES

Quintana.

Acaba d'arribar a les nostres mans, encara que hem de dir que un poc tard, la llista de l'actual Gestora així com també les plantilles dels diferents equips del C.D. Espanya.

El president de la Gestora continua essent l'industrial de la fusta Pep Mòjer Noguera. Vicepresident: Jaume Adrover Oliver, Jordi Martí Truyols i Antoni Palou Oliver. Tresorer: Miquel Tomàs Tomàs; Secretari: Vicens Ferretjans Font. Vicesecretari: Antoni Garau. Vocals: Miquel Cànaves, Antoni Oliver, Joan Corbalán, Tomás Garcías, Jaime Bonet, Joan Oller i Antoni Vidal.

C.D. ESPANYA (I Regional): Lluís Fernández, Joan Orell, Magí Ferrer, Jeroni Mas, Joan Jaume, Jaume Vich, Bartomeu López, Perfecte Paniza, Eusebi Alvarez, Sebastià Morrell, Olegari Vega, Jeroni Tomàs, Joan J. Garcia, Miquel A. Salom, Matías Terrassa, Miquel Monserrat, Cosme Tomàs, Leóndas Gil, Joan A. Agulló (Juvenil) i Joan Fuentes. L'entrenador és Josep P. Roldan.

JUVENILS C.D. ES-

C.D. Espanya.

PANYA (II Regional): Cristòfol González, Miquel Corbalán, B. Salvà, Nofre Riera, G. Adrover, J. Cano, Joan J. Jiménez, F. Romero, A. Galvez, Ramon Ramos, Antoni Martí, Antoni Salom, Llorenç Mojer, Miquel Cirer, L. Montalvo, J. Manresa, Miquel Barceló, Andreu Bonet, M. Matas, M. Villena, Joan Reina, Bernat Cardell i M. Morlà. Aquests jugadors seran dirigits pel tandem format per Joan Pérez i Marc Vidal, el qual recentment ha estrenat títol d'entrenador juvenil.

Salvà, S. Martí, Joan Amengual, Joan A. Ruiz, M. Barceló, A. Astorga, Josep Martinell, Joan Janer, Miquel Ginart, Jaume Bonet, Andreu Julià, A. Blaya i M. Galvez. Figuren com entrenadors Bernat Sacares i Joan Lascolas.

Quant als Alevins que enguany militaran a II Regional, com que varen perdre la categoria a l'anterior edició, no podem oferir els components de la plantilla perquè no ens ha estat facilitada aquesta llista, però sí podem dir que els entrenadors són Jaume Manresa Mòjer i Ernest Tallón.

INFANTILS C.D. ESPANYA (I Regional). F. Garí, Joan Mesquida, Sebastià Puig, S. Noguera, S.

Infantils C.D. Espanya

Juvenils C.D. Espanya

MOTOSERRES

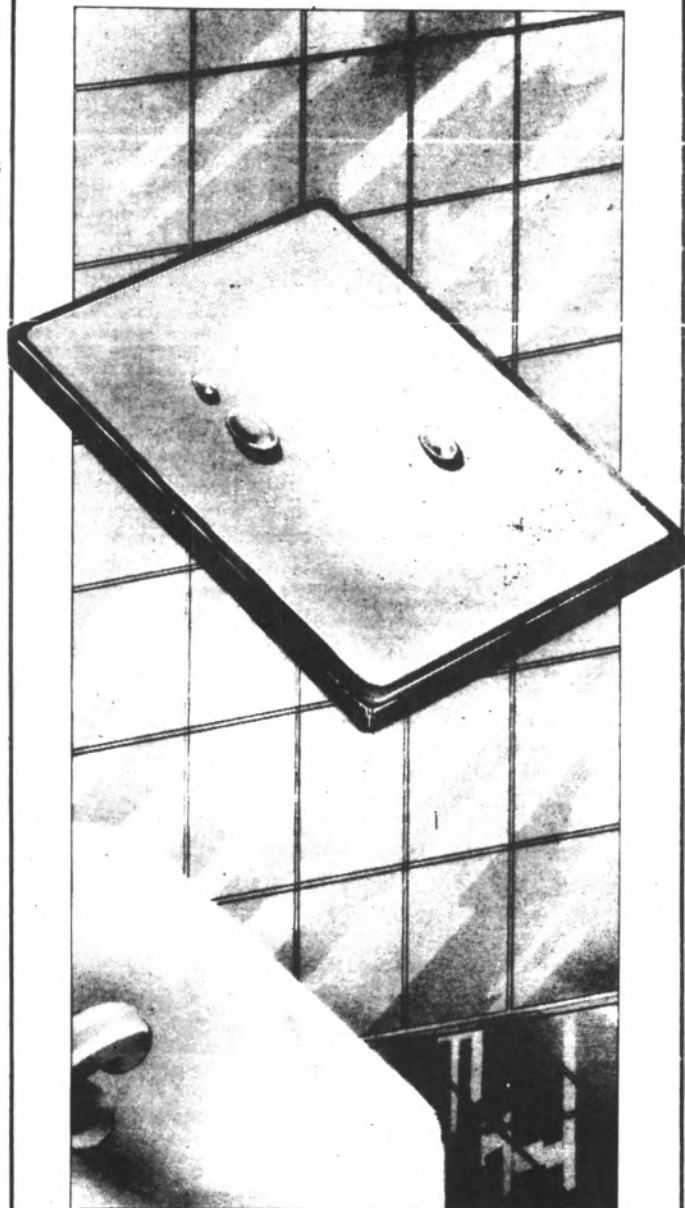

Agrícola

José Manresa

C/. Tarragona s/n - Tel. 66 01 62 - LLUCMAJOR

*Armonia y Calidad
a su "Servicio."*

Lisa y llanamente.

PREFAMA

Materiales de Construcción

Exposición en Palma:
C/ Archiduque Luis Salvador, 84
T. 25 16 31 - 29 29 97

Almacén:
Gran Via Asima, Manzana 17, Solar 14
Poligono Son Castello, (La Victoria)
T. 29 40 04

Llucmajor:
C/ Pedro Roig, 29
T. 66 01 50 - 66 01 54

Arenal:
Carretera Militar, 522
T. 26 22 38

Cala d'Or:
Avda. Bienvenidos 17
Tel. 65 77 32

TEMPS PASSAT

COMPRA Y VENTA DE
MUEBLES Y OBJETOS
USADOS

Avd. Carlos V, s/n.
(Junto a Restaurante "Tropical")
LLUCMAJOR

FERRETERIA

DROGUERIA - ARMERIA

Can Jamer

TOT EN BRICOLAGE

EINES

P.L. ESPANYA N°47

Llucmajor

TEL. 66 04 43

ASSOCIAT A

C.D. Espanya I Regional**PEL BON CAMI**

Joan Quintana Castell.

Començà el passat 7 de setembre el Campionat de Lliga 1986-87 de I Regional on està el C.D. Espanya sota el manament de Pep Mójér i la direcció tècnica de José Pablo Roldán.

Ens trobam, a l'hora d'escriure aquests comentari, en dilluns dia 29 de setembre i els espanyistes han celebrat quatre encontres oficials. Aquests partits han passat sense pena ni glòria, i a continuació els tractarem de resumir:

ATC. RAFAL, 2 -
ESPANYA, 2

La cosa va començar prou bé i es va aconseguir el primer positiu de la temporada, encara que no va ser gens fàcil perquè els visitants varen haver de remuntar un 2-0. Al final del partit els dos gols de Leónidas, més conegut per Leo, varen permetre la igualada que era el resultat més just possible en vista dels mèrits d'ambdós equips.

ESPANYA, 3
INDEPENDENT, 1

A causa del rectangle Ilucmajorer i primera victòria de la temporada en un partit on la defensa local es va mostrar bastant encertada —on va tornar a sobresortir— la capacitat golejadora de l'ex-jugador del Campos, Leónidas, el qual juntament amb Montserrat i Paniza varen ser els golejadors d'aquell calorós matí.

FERRIOLENC, 2
ESPANYA, 1

Un partit molt igualat però que va acabar tomanse a favor de l'equip que ara entrena en Jaume Rosselló Bassa. Varen començar marcant els de casa i l'Espanya va empatar quan Leónidas va transformar un penalti que poc abans s'havia comès en la persona del davanter Terrassa. Però ja sabem que un partit dura noranta minuts i el Ferriolenc va aprofitar els darrers instants per marcar el gol de la victòria

i així va aconseguir que els dos punts quedassin a casa seva.

ESPANYA, 2
JUVE, 0

En un partit que no passarà a la història pel bon joc, l'Espanya es va desfer d'un modest Juve gràcies als dos gols marcats per Leónidas (minut 32) i Olegario (m. 40) en els primers quarantacinc minuts. A la segona part, l'Espanya va continuar amb el seu joc, que, segons diuen molts d'aficionats, continua sense convèncer, però tot va continuar igual sense que pujés cap altre gol al marcador. Al final del partit un cop als vestuaris, l'entrenador Roldán va donar l'enhora-bona als jugadors que havien intervingut a la defensa menys a en Terrassa, el qual, segons l'opinió del Tècnic, havia jugat bastant malament. Què passa amb En Terrassa? Es possible que en tan poc temps s'hagi

*Jaume Adrover Oliver
vicepresident
del C.D. Espanya.*

oblidat de jugar i de fer gols?

A darrera hora, l'Espanya s'ha imposat al Marratxí per 1 gol a 0 marcat p'En Terrassa.

Futbol d'Empreses**EL RESTAURANT TROPICAL, INVICTE**

Altra vegada amics, després del parèntesi estiuenc, tornam juntament amb la dansa esportiva, a la de la informació.

Naturalment, l'experiència tan positiva del primer any amb l'obtenció del campionat del grup, convidava a la continuïtat i, potser, al temor de no poder aconseguir la lluentor de l'anterior.

Inclusos, aquesta temporada, en el grup B, sector Palma, des del 6 de setembre queda oficialment començat el primer Trofeo Consell Insular de Mallorca.

Aleshores, després de la 5ena jornada amb descans a la tercera, la màxima de 8 punts encapçala el Tropical el 1er. lloc de la taula de classificació, gràcies als següents resultats:

6-9-86: Rte Tropical - Cade ATco. (3-0)

13-9-86: Veter. Son Gotleu - Tropical (1-3)

Equip Restaurant Tropical

20-9-86:
27-9-86: Tropical
Greixoneres (2-0)

4-10-86: Ciclos Marín -
Tropical (0-1).

Contra el CADE, dos
gols de Magaña, al primer
temps i un d'en Piña al se-
gon.

Amb els veterans de
Son Gotleu, dos gols de
Piña i un de Cano.

Contra el partit de
Greixoneres, dos gols de
Magaña.

I amb el darrer (C. Ma-
rín) 1 gol de Piña.

Per tant, i com a gole-

jadors, empatats, a quatre
gols Magaña i Piña.

S'han aconseguit
nou gols en quatre encon-
tres.

Es compta a més de la
plantilla de l'any passat,
amb els nous fitxatges Mor-
ro, Cano, P. Salvà, Piña i
M. Roig.

Al capítol de desgrà-
cies hem d'assenyalar la le-
sió d'En Magaña a l'entre-
nament en partit contra ju-
venils. I l'anècdota al camp
del Son Gotleu on no es pre-
sentà l'àrbitre i a la segona
part arbitrà en Mateu Mor-
ro.

Per finalitzar donarem
la relació d'equips del grup:

Rt. TROPICAL: Por-
tes, Sainz, Veterans La Real,
R. Es Puig, T.J. Xamena, Pa-
tro Autos Grimalt, Comer-
cial Marí, Ciclos Marín, Aut.
Levante, Greixoneres, Ve-
ter Estación, Cade Atc. i
Son Gotleu.

Jaume.

**PEUGEOT
TALBOT**

**TALLERES
MARINA**

**AGENTE
OFICIAL**

**VOS ESPERAM AL PASSEIG
JAUME III, AL LLOC DE CADA
ANY, AMB ELS DARRERS
MODELS DE
"FORÇA DINAMICA"**

Joan Ramon Clar
Mestre de taller
Carrer Marina, 104
Tel. 66 05 21
LLUCMAJOR

**PEUGEOT 205
GTX**

BENJAMINS SPORT - LLUCMAJOR

Quan el dubte està enlaira sobre si continuarà o no el Club Sport-Llucmajor, nosaltres volem deixar un record d'admiració (encara que sigui el darrer) del que es diu fer les coses bé a favor d'aquest equip de futbol-sala. Encapçalats per un bon president, Antoni Tomàs; uns entrenadors treballadors i honorats com són Bonet i Martínez, i uns pares que varen treballar a favor de l'equip, només es po-

dia esperar un èxit com el de la temporada passada. Després, sobre el rectangle, els al.lots, quan es venen ajudats pels majors i també per les seves bones maneres, donaren espectacle i aconseguiren deixar el pavelló municipal llucmajorer en un escalafó de molta altura.

Des d'aquí, la nostra enhorabona.

Text: Joan Quintana
Fotos: Tòfol Simister.

CONCURS DE CAÇA AMB CA DE MOSTRA.

La Societat de Caçadors de Llucmajor va organitzar dia 4 d'octubre un concurs de caça amb ca de mostra per als socis dins el vedat de la Societat.

Després d'avisar tots els socis d'aquesta societat mitjançant una carta, i malgrat el premi pel primer classificat consistent en una plaça per anar al campionat de caça de Balears que se celebrarà a l'illa de Formentera, i un trofeu per als tres primers classificats, la participació ha estat mínima; tan sols 8 socis s'han donat coratge a participar-hi.

El lloc de la competició fou el comprès entre

les carreteres de Porreres i de Campos, i a causa de la poca caça existent per poder fer un concurs d'aquest tipus, la Societat va amollar, unes hores abans de començar el concurs, un total de 54 perdius i 100 guàtleres. En quant als gastos del concurs la Societat s'ha fet càrrec amb la meitat, i hi hagué els socis participants en aquesta prova pagar l'altra meitat.

Cada classe d'animal tenia una puntuació que era la següent: perdius 175 p., conills 150 p., tòrtorres, guàtleres i altres animals d'aquest tipus 50 p.

El guanyador del concurs i que representarà a la Societat de caçadors de Llucmajor al campionat de

Equip Senior "Llucmajor-Revoltosa".

UNA NOVA TEMPORADA PER AL BASQUET LLUCMAJORER

Com cada any per aquestes dates les competicions tornen cobrar l'interès que durant l'estiu havia decaïgut i sols una sèrie d' esporàdics partits amistosos havia pogut salvar la poca acció que es produeix a l'època de tanta calor, on qui més qui manco s'estima més anar a prendre la fresca a vorera de mar que no inflar-se de calor dins d'un pavelló que per enèsima vegada ha hagut de patir noves millores al tan famós parquet de primera.

I com dèiem abans les competicions tornen a començar, finalitzada ja la pretemporada on hem pogut veure uns equips d'entre els quals el que més destaca és el que jugarà a l regional, i destaca per una sèrie de raons, com poden ser la disminució de jugadors de Ciutat (enguany només seran cinc) i la incorporació de jugadors com Miquel Albertí, Toni Jiménez o Damià Duran que juntament amb alguns jugadors provinents dels "juniors" i altres encara en edat "juvenil" conformaran el primer equip de la vila. Els resultats no s'han fet esperar i ja en aquesta pretemporada el Llucmajor-Revoltosa ha guanyat els seus

dos primers partits enfront de "Impremta Bahía" i del "Pla de Na Tesa" i alhora d'escriure aquestes retxes guanyava a l'equip del patronat després de la suspensió del partit en el qual els dos equips s'hi enfrontaven corresponent al II Trofeu Ciutat de Llucmajor. Respecte als de regional res més a afegir sols que la sort els companyi i la incògnita que representen sia resolta de manera clara i victoriosa pel club llucmajorer.

Referent als altres equips es de destacar la supressió del representant juvenil a les competicions degut a que gran part dels que l'havien de formar han passat a la categoria junior encara que molts no tinguin l'edat que el reglament indica i d'aquesta manera poder formar un equip junior capaç d'assolir un paper brillant i a la vegada reforçar el primer equip.

En els altres equips la normalitat és la nota comuna a l'igual que en la categoria femenina que exceptuant alguns casos continua la mateixa gent amb ganes de jugar i de quedar el millor possible.

Joan B. Garau.

Formentera ha estat en Joan Martínez Avellan que ha sumat un total de 1.225 punts, i quedà en segon lloc en Miquel Clar Fiol i en tercer lloc en Bartomeu Serra Amengual, que aconseguí capturar, respectivament: 5 perdius, 1 conill i 4 guàtleres; 2 perdius, i 1 conill i 12 guàtleres; i 2 perdius, 1

conills i 11 guàtleres.

Entre tots els participants s'han conseguit agafat 17 perdius, 4 conills i 52 guàtleres.

Al final tot acabà a les 13,30 h. i després un dinar de companyerisme on la Societat no es feia càrrec de les despeses d'aquest dinar.

CORRECCIÓ DE BARBARISMES

referents a:
EL CARRER

Barbarisme	Forma correcta
-------------------	-----------------------

ACERA	voravia, vorera
ALCANTARILLA	claveguera
ALUMBRAT	enllumenat
BARRIO	barri
BASSURA	fems, brossa
BATXE	clot, sotrac
CAMION	camió
PARAFANGOS	parafang
RASCACIELOS	gratacel
SEMAFORO	semàfor
TRAFIC	trànsit
XOQUE	xoc, topada

CONSELL INSULAR DE MALLORCA

CA'N ROSER

CARNISSERIA – XARCUTERIA
BOTIGA

C. Sant Llorenç, 78 - Tel. 66 06 69

També a Lluçmajor li oferim
servei 24 hores amb
la tarja "SA NOSTRA"
del Caixer Automàtic.
SOL.LICITAU-LA

CAIXA DE BALEARS
"SA NOSTRA"

Entre noltros

NAIXEMENTS.

- Francisca Almagro Peset, filla de Fernando y Francisca, nasqué dia 23/8.
- Esperança Llompart Mas, filla de Joan i Margalida, nasqué dia 26/8.
- Joan Manuel Ramos Paredes, fill de Joan Manuel i Aina, nasqué dia 28-8.
- Matías Esteva Roca Bibiloni, fill d'Esteva i Magdalena, nasqué dia 29-8.
- Margalida Garcies Gutiérrez, filla de Miquel i Maria, nasqué dia 30-8.
- Maties Mut Vidal, fill de Bernat i Miquela, nasqué dia 31-8.
- Antoni Cardell Calafat, fill de Guillem i Jerònia, nasqué dia 29-8.
- Miquel Angel Cardell Ferragut, fill de Bernat i Joana, nasqué dia 31-8.
- Antònia Obrador Vaquer, filla de Bartomeu i Aina, nasqué dia 2-9.
- Joana Maria Ribas Da Silva, filla de Miquel i Teresa Raquel, nasqué dia 5-9.
- Maria Garcies Obrador, filla de Pere i Miquela, nasqué dia 5-9.
- Antoni Monserrat Amengual, fill d'Antoni i Ma. Lourdes, nasqué dia 10-9.
- Maria Escalas Ferragut, filla d'Andreu i Coloma, nasqué dia 11-9.
- Cristina Faidella Planells, filla d'Antoni i Margalida, nasqué dia 25-9.
- Maria Salvà Amer, filla de Mateu i Catalina, nasqué dia 27-9.

MATRIMONIS.

- Joan Jordi Muntaner Guasp i Antònia Artigues Maura, es casaren al Santuari de Gràcia dia 14-8.
- Eduard Piñero Cano i Margalida Colomar Ribas, es casaren a l'església de Sant Bonaventura dia 23-8.
- Ramon Lillo Sirvent i Ma. del Carmen Pou Lloren, es casaren a l'església de Sant Bonaventura dia 6-9.
- Antoni Albert Artigues Bonet i Francisca Barceló Verd, es casaren a l'església de Sant Bonaventura dia 16-8.
- Gabriel Barceló Tomàs i Ma. Josepa Triolet Marroig, es casaren a l'església de la Lactància de S'Arenal dia 30-8.
- Francesc Josep Sampol Valls i Margalida Carbonell Amer, es casaren al Santuari de Gràcia dia 30-8.
- Damià Joan Llompart Salvà i Ma. Antònia Gual Pereülló, es casaren a l'església de Sant Bonaventura dia 30-8.
- Robert Martín Guerra i Ma. dels Angels Rubio Quinza, es casaren al Santuari de Gràcia dia 2-8.
- Jaume Orfila Martín i Isabel Huerta Escamilla, es casaren a l'església de Sant Miquel dia 14-9.

DEFUNCIONS.

- Antoni Amengual Gelabert, morí dia 26-8 als 59 anys.
- Benet Sastre Tomàs, morí dia 26-8 als 79 anys.
- Bartomeu Mayans Cladera, morí dia 2-9 als 67 anys.
- Manuel Oliva Gil, morí dia 7-9 als 83 anys.
- Joana Aina Oliver Vich, morí dia 11-9 als 70 anys.
- Mateu Roser Ferrer, morí dia 13-9 als 68 anys.
- Joan Maimó Rigo, morí dia 13-9 als 80 anys.
- Guillem Puigserver Llompart, morí dia 21-9 als 87 anys.
- Agustina Elvira Martín, morí dia 22-9 als 79 anys.
- Miquel Caldentey Enfedaque, morí dia 20-9 als 39 anys.
- Lúcia Portell Clar, morí dia 28-9 als 83 anys.

La Palmera

DETERGENTS I DEPURACIONS D'AIGUA

es fasser

Historiador Terrasa, 37

Teléfono 66 04 69

LLUCHMAYOR - Mallorca

OPTICA MONSERRAT
(Optic Diplomat)
Taller propi

NOVETATS MONSERRAT

Confecció, gènere de punt
perfumeria, llenceria

Plaza España, 4 Tel. 66 05 10

Plaza España, 4 Tel. 66 05 10

Sopa de lletres

S P F A N O R I O A
 A B O I R E S E S L
 I R S O U A C H I D A
 B U C L L A M P S L
 E S A F H C G T N E
 I C J L O P K N O G
 Q W A F R E D E R S
 T V Y U B D C V T H
 A C A L A B R U I X
 Z E I X A L G E H L

Sol.lució núm. anterior

G T I O N E R H O V A S
 U M A R U I R P S E D A
 I O R U J I P T S R A D
 M O R A E L M N Y D E R
 E R A Y E L E N P A N H
 B A G E L O A R O G I R
 A S A S O M E R R U N E
 G A S O P I C A C E M O
 H I B A L C O V E R E S
 V E G L A P S A L V A R
 T R E V I N T M E T A S
 R E S R A S A P E S O S

10 coses que en tendrem per na Bet i sa mare fins que arribi l'estiu.

ENDEVINALLA.

A l'aire me vaig criar
 i ningú coneix mon pare,
 i tenc per condició
 que, quan me muir, neix ma mare.

SOLUCIONS ALS PASSATEMPS DEL núm. ANTERIOR.

SOLUCIO A L'ENDEVINALLA.

La petaca

Sol.lucions al Test

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
a	0	0	1	1	2	0	1	1	0	0
b	1	1	0	0	1	2	0	0	1	2
c	2	2	2	2	0	1	2	2	2	1

0-8.- Ets un vertader desastre; no et poden treure; series la vergonya de l'aristocràcia o de qualsevol club amb certes pretensions. Es massa tard per anar a ETON i aquestes coses no s'aprenen als cursos C.C.C. Resignat, no hi ha res a fer.

8-16.- Segons la puntuació hi ha més o manco esperança encara que hauràs de fer un gran esforç si has tret menys de 10. Et recomanaria els serials anglesos —que són molt avorrits—, les pel.lícules dels anys 40, la música renaixentista i els clàssics castellans. Si ets capaç de suportar-ho, podràs conuiuere amb la millor "high-life" europea.

16-20.- Perdona no m'adreci a una persona tan elegant sense canviar el tractament!. Deu esser meravellós pertànyer a l'elitista món dels dandys i les dames exquisites que aprecien la bellesa de la vida i l'omplen de la seva gràcia angelical i decorativa. Enhorabona!

P'ES FORAT D'ES MOIX.

Les creus originals han desaparegut per sempre, algú en va veure una enterrada a les pedreres de Galdent... Però valdria la pena que qualche cervellet pensàs de restaurar-les. El fet de viure en un Estat laic no vol dir que ens hàgim d'oblidar de l'art religiós.

ESTAMOS A SU SERVICIO

FORN Ca'n Paco

LLUCMAJOR
C/. Major, 79 - Telèf. 66 09 45

Para su

*Bautizo o Primeras Comuniones,
Cumpleaños, Santos, Aniversarios, Bodas
y todas las Fiestas*

✳ **PIDA PRESUPUESTO** ✳

CA'N PACO II Cardenal Rossell, 48 - Tel. 661252
LLUCMAJOR

ULTIMAS NOVEDADES EN NUESTROS ESTABLECIMIENTOS:

Croissant de Sobrasada - Croissant de Queso - Croissant de
Crema - Cañas de Crema - Tarta de Coco - Trufas Heladas
Cañas de Nata - Cañas de Trufa - Petifus de Nata
y Trufa Helada

AUTO-ELECTRIC
Barceló

Ronda de Ponent, s/n. - Pedro A. Mataró, 55
Teléfono 66 01 70
LLUCMAJOR (Mallorca)

Venta y asistencia
técnica de los productos:

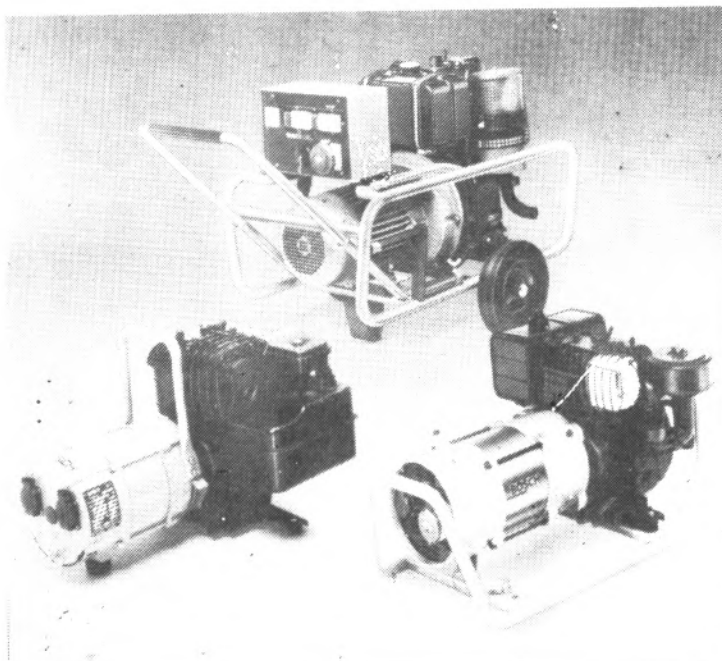
BOSCH
Automóvil
BOSCH
Herramientas
BLAUPUNKT
Calentadores
JUNKERS

BOSCH

Grupos electrógenos

**NECESSITAM UN
APRENENT**

SI AQUEST HIVERN VOS VOLEU ESCALFAR, PER CA'N PAU PODEU PASSAR DES D'ESTUFES A FOGANYES VOS PODEM INSTAL.LAR

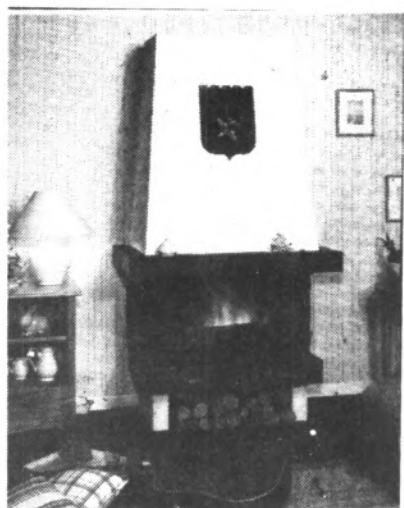
-ESTUFES DE LLENYA

-FOGANYES

-CUINES DE LLENYA

CALEFACCIO PER AIGUA I PER AIRE CALENT

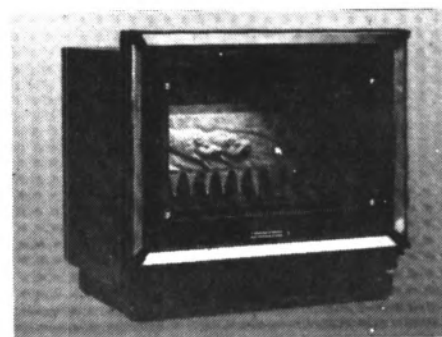
Odeville

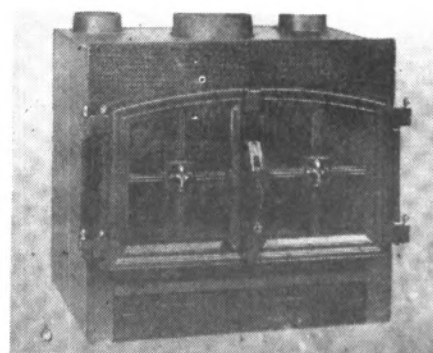
161
n campana 7805

7862
con campana 7807

7851

7867 con termostato L. 75 / P. 41 / A. 67.

Ca'n Pau Salvà

BOTIGA: C. Bisbe Taixaquet, 24
Tel. 66 01 04

TALLER: C. Weyler, 1
Tel. 66 02 55